



SAMEN NAAR EEN BETER CURAÇÃO!

Actieprogramma van de partij PAR

Voor de Statenverkiezingen van 28 april 2017.

Voorstellen voor het garanderen van goed bestuur en het vergroten van het welzijn voor alle inwoners.



Inhoudsopgave

Voorwoord

Persoonlijke boodschap van Eugene Rhuggenaath

Inleiding

Visie, Missie en Kernwaarden	7
Hoofdstuk 1. Goed Bestuur	9
Hoofdstuk 2. Economische Groei en welvaart	12
Hoofdstuk 3. Onderwijs, Vorming, Sport en Cultuur	16
Hoofdstuk 4. Veiligheid en Leefbaarheid	22
Hoofdstuk 5. Sociale Zaken en Armoedebestrijding.....	27
Hoofdstuk 6. Infrastructuur en Logistiek.....	30
Hoofdstuk 7. Gezondheidszorg, Milieu en Natuur.....	32
Hoofdstuk 8. Financieel Beleid	36
Hoofdstuk 9. Verbondenheid met de Wereld.....	39



Voorwoord

Wie had kunnen bedenken dat amper 5 maanden na de verkiezingen van 30 september 2016 we weer naar de stembus moeten? Waarschijnlijk niemand. Zeker niet toen na de uitslag een groot deel van de gemeenschap een opgelucht gevoel kreeg en dat er vooruitgekeken kon worden op bestuurlijke rust op Curaçao. Dat het allemaal anders is gelopen weten we intussen. Er is veel gebeurd in een korte tijd. De rechtszekerheid en deugdelijkheid van bestuur, zijnde fundamentele waarden dat elke burger van het Koninkrijk op kan rekenen, zijn tot het uiterste getest en uiteindelijk na een intensieve strijd gewaarborgd via een Algemene Maatregel van Rijksbestuur. Het resultaat hiervan ligt op tafel. Er komen weer verkiezingen op 28 april 2017. In het Koninkrijk heeft het volk te allen tijde het laatste woord. En dat is maar goed ook.

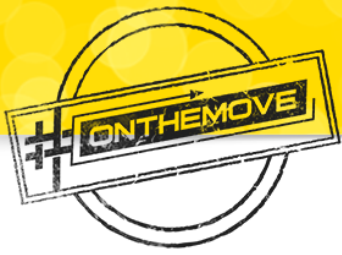
Ook dit keer is het aan u om de juiste politici te kiezen die u gaan vertegenwoordigen in het parlement en later in de regering. Wij overtuigen u graag dat de lijst van de PAR nog steeds het beste alternatief is. Zeker nu onze rechtsstaat nog altijd zwaar onder druk staat. Het is en blijft belangrijk dat serieuze, capabele en integere politici aan de macht komen die het eiland weer in rustig vaarwater brengen, het potentieel van het eiland benutten en oplossingen bieden aan de vele problemen die het eiland heeft.

Bij de PAR is sinds de laatste verkiezing in 2016 het een en ander veranderd. Het belangrijkste is dat politiek leider Zita Jesus Leito het leidersstokje overgedragen heeft aan Eugene Rhuggenaath, dé grote belofte van de partij. Een groots gebaar en geheel passend binnen de rijke traditie van de partij.

Onder leiding van Eugene Rhuggenaath is de PAR *#onthemove* zoals jongeren dat tegenwoordig graag uitdrukken. In aanloop naar de verkiezingen van 28 april 2017 heeft Eugene Rhuggenaath de lijst van kandidaten behoorlijk verjongt en heeft hij er bewust voor gekozen om qua boodschap weer terug te keren naar de basiswaarden van de partij. Hiertoe is een oude campagne slogan uit de kast gehaald te weten: SERIO i SIN SERO (serieus en eerlijk).

Voor wat betreft dit partijprogramma zal het niemand verbazen dat het partijprogramma inhoudelijk niet veel scheidt van het partijprogramma van 5 maanden geleden. Hier en daar zal de oplettende lezer kleine tot iets grotere aanpassingen opmerken gezien ontwikkelingen en verschuivingen in de afgelopen maanden. Een voorbeeld is de bijna zekere komst van het Chinese staatsbedrijf Quandong Zenrong. De plannen van de Chinezen zullen met het oog op 2019 positieve gevolgen hebben voor de raffinaderij, de luchtvervuiling, de ontwikkeling van het Schottegat, de ontwikkeling van Bullenbaai alsook voor de energiekolom. Iets om naar uit te kijken en de nodige voorbereidingen voor te treffen.

Wij wensen u veel leesplezier en wijsheid toe. Voor actuele ontwikkelingen kunt u ons altijd volgen via de website www.parcuacao.com, de FaceBook pagina 'PAR Curacao', de FaceBook pagina 'Frakshon di PAR den Parlamento' alsook door het volgen van de 'hashtag' #onthemove op FaceBook.



Een persoonlijke boodschap van Eugene Rhuggenaath:

Beste lezer van dit partijprogramma,

Curaçao maakt in allerlei opzichten woelige tijden door. Er is op bestuurlijk gebied letterlijk een gevecht uitgebroken tussen het goede en het kwade. Dat geeft onzekerheid en lijdt, zonder duidelijke koerswijziging, uiteindelijk tot stilstand, normvervaging en apathie. Dat kunnen we niet gebruiken. Daarom zijn de verkiezingen van 28 april 2017 belangrijker dan ooit. We zullen als gemeenschap een keuze moeten maken tussen (nog meer) wanorde of het herstellen van de orde. Curaçao verder in de ban van de maffia dat letterlijk wet en regelgeving aan zijn laars lapt en het eiland duwt richting een conflict met Den Haag met als doel onafhankelijkheid of het herstellen van de orde, normen en waarden en het versterken van de banden binnen het Koninkrijk gegeven onze autonome status. Zo simpel ligt het. Waar kiest u voor?

In mijn overtuiging kan het kwade nooit van het goede overwinnen. Echter zijn we er allemaal voor verantwoordelijk dat dit daadwerkelijk ook niet gebeurt. We zullen dus altijd in beweging moeten blijven om het goede te ondersteunen. In beweging blijven is dan ook onze redding. Dat is altijd onze redding geweest. Daarom blijf ik, positief als ik ben, altijd *#onthemove*! Elke dag opnieuw. U ook?

Wat ik persoonlijk wil bereiken is dat wij als 'Yu di Kòrsou' na 7 jaar autonomie binnen het Koninkrijk eindelijk weer de goede richting op bewegen. De richting op waar er plaats, aandacht én middelen zijn voor zaken die ons allen aan het hart liggen en belangrijk zijn voor een evenwichtige samenleving. Dit zijn zaken als goed onderwijs, genoeg werk, een betaalbare gezondheidszorg, blije families, veiligheid, behoorlijk en integer bestuur en goede samenwerkingsbanden binnen het Koninkrijk.

Wij moeten Curaçao weer *#onthemove* krijgen. Daar draag ik al een tijdje mijn steentje aan bij. En met succes! Als minister van Economische Ontwikkeling heb ik verschillende lastige dossiers voortvarend aangepakt en op lange termijn opgelost. Intussen is mij gevraagd voorop te lopen en de leiding van de PAR op me te nemen. Dat ik het boegbeeld wordt van een positieve beweging dat dit eiland naar betere tijden moet brengen. Ik ben daar mentaal en fysiek klaar voor. Ik wil nu ook voorop lopen en voor concrete resultaten gaan. Resultaten voor u en voor mij, voor uw kinderen en voor mijn kinderen, voor mijn familie en voor uw familie, voor uw geliefden en voor mijn geliefden en voor het hele volk van Curaçao. De visie die hieraan ten grondslag ligt kunt u lezen in dit partijprogramma. Loopt u met mij mee?

Let's go *#onthemove*

Stem PAR!

Hoogachtend,

Eugene Rhuggenaath



Inleiding

Door de jaren heen is Curaçao de weg steeds meer kwijtgeraakt. Deels door externe factoren waar we weinig aan konden doen zoals de wereldwijde financiële crisis, maar ook deels door ons eigen handelen. In dit verband moeten we de hand ook in eigen boezem steken. De economische groei blijft al jaren uit en de maatschappij en regeringen hebben - vaak met alle goede bedoelingen - niet kunnen vermijden dat groepen achterbleven. De armoede is gegroeid. Interne onenigheid en ontevredenheid onder velen hebben, zoals in vele andere landen, de ruimte gecreëerd voor steeds populistischere politici en hun dubieuze financiers om hun intrede te doen, wantrouwen en verdeeldheid te zaaien en hun slag te slaan. Dit met als resultaat steeds slechter bestuur en meer wantrouwen, corruptie, stilstand, verdeeldheid, verpaupering, een verslechtering van onze relatie met Nederland en – tot twee keer toe in 7 jaar – het op ons afroepen van een Algemene Maatregel van Rijksbestuur.

Het is begrijpelijk dat de bevolking weinig vertrouwen meer heeft in haar politici en deze tegenwoordig over één kam scheert terwijl niet elke politicus hetzelfde is. De bevolking is doodziek van corruptie, loze beloften en non-sense politiek.

PAR wil werken aan het omzetten van onze verdeelde gemeenschap naar een betrokken gemeenschap met respect voor de culturele diversiteit maar tegelijk eenheid qua normen, waarden en visie. Als onderdeel hiervan wil PAR het bestuur weer zodanig maken dat het er voor iedereen is. Dus een bestuur dat iedereen gelijk behandelt zonder onderscheid naar ras, geloof, politieke voorkeur, huidskleur, afkomst of seksuele geaardheid. PAR staat voor eenheid, betrokkenheid en versterking van de sociale cohesie.

Met het oog op het cruciale jaar 2019 is de PAR zich ervan bewust dat naast het (verder) terugbrengen van orde, rust, stabiliteit, verantwoorde financiën, beter onderwijs en vooral economische groei, ook de nodige knopen doorgehakt moeten worden. Het jaar 2019 is namelijk het jaar waarin niet alleen het huurcontract met de Venezolaanse oliegigant PDVSA afloopt, maar ook het jaar waar wij aan Nederland onze schuld moeten beginnen af te lossen. De voorbereidingen rondom deze gebeurtenissen moeten versneld geïntensiveerd worden en beslissingen hieromtrent moeten met de nodige realiteitszin genomen worden. Zo zal er met het Chinese staatsbedrijf Guandong Zenrong zodanig onderhandeld moeten worden dat dit op lange termijn op allerlei vlakken een positieve impact heeft op onze gemeenschap. We kunnen en mogen – zoals helaas vaak op Curaçao – niet vervallen in paniekvoetbal.

Regeren is vooruitzien. In dit kader moet ook de bouw van het nieuwe ziekenhuis op de voet gevolgd worden waarbij ervoor moet worden gewaakt dat de kosten van de bouw binnen de budgetten blijven. We hebben niks aan een nieuw ziekenhuis als straks de tarieven de pan uit rijzen. Een andere zorg voor ons zijn de gevolgen van de verdergaande vergrijzing op Curaçao. De vergrijzing heeft gevolgen voor de woonzorgtehuizen voor ouderen, de betaalbaarheid van de zorg, de sociale positie van ouderen en de houdbaarheid van ons sociale zorgstelsel waaronder de AOV. De gevolgen hiervan moeten onder ogen worden gezien en eerlijk en duidelijk naar de bevolking gecommuniceerd worden.



Verder moet de middenklasse van Curaçao weer lucht krijgen. Het is vooral deze groep die, naast de gepensioneerden, al jaren de meeste klappen te verduren heeft gehad en onder een relatief hoge belastingdruk staat. Curaçao heeft een sterke middenklasse nodig om het verschil tussen arm en rijk zoveel mogelijk te verkleinen.

De PAR is met haar nieuwe leider en een gedegen multidisciplinair team er klaar voor om de schouders te zetten onder al deze uitdagingen. Uw stem op de PAR is dé voorwaarde om ons ook echt in stelling te brengen. Het is nu of nooit!

In dit partijprogramma treft u na het voorwoord, de boodschap van onze kersverse partijleider Eugene Rhuggenaath en de inleiding, een uiteenzetting van de visie, missie en de kernwaarden van de PAR. In de daaropvolgende hoofdstukken vindt u de concrete actiepunten die de PAR wilt uitvoeren op alle bestuursgebieden. Deze actiepunten zijn bedacht én uitgewerkt door onze partijdeskundigen waarbij mede rekening is gehouden met het onlangs door de Verenigde Naties (UNDP) opgestelde 'Nationaal Ontwikkelingsplan Curaçao'. Het belang dat de PAR hecht aan het creëren van sterke samenwerkingsbanden binnen het Koninkrijk en vooral Nederland is in dit hele programma verwerkt.

In dit kader heeft de Nederlandse Minister-president Rutte in 2013 Curaçao het voorstel gedaan om "samen met Nederland geld te gaan verdienen". De PAR gaat graag in op dit voorstel en zal er alles aan doen om samen met de Nederlandse regering dit voorstel concreet te maken!



Visie, Missie en Kernwaarden van de PAR

De PAR heeft een lange termijnvisie. Deze is niet star en in het drieëntwintigjarig bestaan van de partij enkele keren aangepast. Een maatschappij is namelijk continu in beweging. Op alle beleidsterreinen zijn nieuwe ideeën en dynamiek hard nodig om ons land in opwaartse richting te krijgen. Innovatie en een verandering in 'mindsets' moeten daarbij de nodige ruimte krijgen. Wij beseffen dat onze visie niet in één kabinetsperiode gerealiseerd kan worden. Het zullen er meerdere moeten zijn. Feit is wel dat we als land sinds 2010 achter lopen op onze potentie en daar wil de PAR met het oog op 2025 wat aan doen.

Visie

PAR staat voor een positieve, constructieve en innovatieve politieke cultuur voor de hele bevolking. Wij willen ervoor zorgen dat Curaçao in 2025 het hoogste welzijns- en voorzieningenniveau kent van het Caribisch gebied. Daarvoor moeten wij een significante economische groei stimuleren die duurzaam is en in harmonie met onze natuur en milieu. De vruchten van deze economische groei moeten op een sociaal rechtvaardige wijze ten goede komen aan alle inwoners. In dit toekomstige Curaçao wonen betrokken, verantwoordelijke, goed gevormde en goed geïnformeerde burgers die vertrouwen hebben in hun overheid en in de rechtstaat waarin ze wonen. Dit is de droom waaraan wij daadkrachtig, serieus en oprecht samen met u allen willen werken.

Missie

De PAR is een politieke middenpartij met een rijke geschiedenis die nu is uitgebreid met enthousiaste, nieuwe krachten. Onze partij en onze mensen zijn een reflectie van onze diverse gemeenschap en worden geleid door duurzame culturele en ethische waarden. De PAR herkent en onderkent de noden en problemen van ons 'Dushi Kòrsou' en streeft in het belang van ons land en de gehele Curaçaose bevolking voor welzijn en welvaart. Wij hebben een kritische doch innovatieve en vooruitstrevende blik en durven waar nodig maatregelen te nemen om bij te dragen aan de sociaaleconomische ontwikkeling van Curaçao.

Kernwaarden

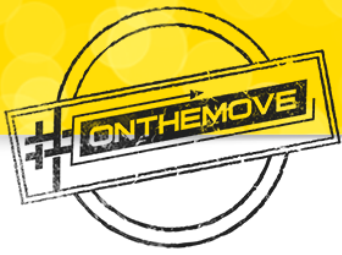
Als PAR staan wij achter onze woorden en uitspraken en zetten we deze om in concrete actie en resultaten. Om dit kracht bij te zetten leggen wij de nadruk op de kernwaarden: Eerlijkheid & Betrouwbaarheid, Professionaliteit & Deskundigheid, Integriteit & Goed bestuur.

Eerlijk en betrouwbaar: Wij kunnen en zullen altijd uitleggen en verantwoorden waarom bepaalde acties ondernomen zijn, ook wanneer het resultaat ervan niet is wat van tevoren was gehoopt. Wij komen onze afspraken na en als we het niet kunnen dan communiceren we daar goed over. Ook dragen wij verantwoordelijkheid voor ons eigen handelen.



Professioneel en deskundig: Onze politici, bestuurders en vertegenwoordigers zijn zich bewust van hun houding en beschikken over voldoende zelfkennis en vakkennis. Verder zetten zij hun deskundigheid effectief in om (in samenwerking met anderen) probleemsituaties aan te pakken die gericht zijn op het realiseren van concrete resultaten voor Curaçao in z'n geheel of voor specifieke bevolkingsgroepen in het bijzonder.

Integer en goed bestuur: Wij handhaven algemeen aanvaarde sociale en ethische normen ten aanzien van gevoelige informatie, contact met anderen, posities en belangen. Wij zijn ons ook bewust van de grote verantwoordelijkheid die onze politici en bestuurders dragen omdat dit direct raakt aan het persoonlijke leven van de mensen op Curaçao. Daarom staan wij uitdrukkelijk stil bij integriteit en goed bestuur wat zich voor ons laat vertalen in moreel gedrag.



Hoofdstuk 1. Goed Bestuur

In plaats van goed bestuur heeft ons eiland de laatste jaren voorvallen meegemaakt die de fundamenten van onze rechtsstaat ondermijnen. Denk onder andere aan georkestreerde pogingen om het vertrouwen in de onafhankelijkheid van de rechtspraak aan te tasten. Ook zijn er vaak vraagtekens geplaatst bij de betrouwbaarheid van onze centrale bank en is er gepoogd beperkingen op te leggen aan instituten zoals de Algemene Rekenkamer en de Ombudsman. Ook is getracht onze staatsregeling te negeren door een landsbesluit tot ontbinding van het parlement door een ander landsbesluit in te trekken. Dit heeft zelfs geleid tot een Algemene Maatregel van Rijksbestuur. Deze voorvallen verzwakken ons algehele stelsel van 'checks and balances' en de PAR keurt dit sterk af.

Verder zie we het in toenemende mate negeren van het ongeschreven recht door bepaalde politici die voor eigen gewin naarstig speuren naar alle mogelijke mazen in de regels. Sterker nog, dit soort voorvallen behoren tot de categorie 'spelen met vuur' en leveren serieus gevaar op voor onze rechtsstaat, ons investeringsklimaat, onze internationale reputatie en uiteindelijk voor de minst draagkrachtigen in onze samenleving.

De inwoners van Curaçao hebben recht op goed bestuur. Dit houdt in een goed beheer van de middelen en zaken van ons land op een open, transparante, verantwoorde en rechtvaardige wijze. Dit uit respect voor de fundamentele behoeften en vrijheden van de burgers. Goed bestuur houdt ook in een consequent handelende en voorspelbare overheid. Er mag geen willekeur zijn in beleid, of in bijvoorbeeld het afhandelen van vergunningsaanvragen.

Goed bestuur houdt ook in dat de overheid haar verantwoordelijkheid neemt, bestaande wetten handhaaft en onverwijld gehoor geeft aan rechterlijke uitspraken. Om invulling te geven aan de visie van de PAR voor Curaçao willen we ons op het gebied van goed bestuur richten op drie speerpunten:

- 1. Het verhogen van de integriteit;**
- 2. Het intensiveren van Good Governance & Wetgeving;**
- 3. Het introduceren van Smart Government.**

AD 1. HET VERHOGEN VAN DE INTEGRITEIT

De integriteit van bestuurders is van essentieel belang voor niet alleen het vertrouwen van de burgers, maar ook voor investeerders, onze internationale betrekkingen, toeristen en in het algemeen voor het goed functioneren van een rechtsstaat. Om het integriteitsniveau van bestuurders te verhogen zal de PAR de volgende concrete acties ondernemen:

- Het doorvoeren van een wijziging in de Staatsregeling waardoor statenleden automatisch worden geschorst wanneer zij veroordeeld zijn voor een ambtsmisdrijf of een gevangenisstraf van ten minste 1 jaar;
- Het oprichten van een Anti Corruptie Unit zijnde een onafhankelijk bureau verantwoordelijk voor de preventie van en het doen van onderzoek naar corruptie;



- Het screenen van het topkader van de ambtenarij op integriteit;
- Het regelmatig op internationaal niveau evalueren van het niveau van corruptie op ons eiland en het serieus werk maken van het verbeteren van onze scores in bijvoorbeeld rapporten van Transparency International;
- Het implementeren van de wet op de financiering van politieke partijen en waar nodig aanpassing van deze wet aan de huidige werkelijkheid;
- Het doen van een majeure inspanning om de bevolking van Curaçao bewust en weerbaar te maken van het gevaar van populisme, fascisme en van bestuurlijke infiltratie door internationale en lokale criminaliteit welke het welzijn van huidige en toekomstige generaties bedreigt.

AD 2. HET INTENSIVEREN VAN GOOD GOVERNANCE & WETGEVING

Als we kijken naar de regels voor goed bestuur dan zit het probleem niet in de regels zelf, maar in de kennis over de regels en vooral de consequente handhaving van de regels. Voor wat betreft good governance en wetgeving zal de PAR de volgende concrete acties ondernemen:

- De doorlooptijd van een wetsvoorstel (of wetsaanpassing) tot vigerende wetgeving verhogen door het werven en trainen van wetgevingsjuristen alsook beurzen beschikbaar stellen voor studenten die dit vak willen kiezen;
- De versterking van onze democratische instituties en Hoge Colleges van Staat;
- Het doorvoeren van een verantwoordelijk financieel beheer (zie hiervoor ook hoofdstuk 8);
- De handhaving van de Code voor Corporate Governance. Dit houdt onder meer in dat er bij wanbeleid daadwerkelijke sancties volgen tegen bestuurders en/of commissarissen. Dit geldt voor overheids NV's en voor stichtingen die voor meer dan de helft van hun inkomsten afhankelijk zijn van overheidssubsidies. Het zal niet worden toegestaan dat het commissariaat de verantwoordelijkheid van de directeur overneemt, noch dat de directeur optreedt als commissaris of eigenaar;
- Het instellen van verplichte trainingen voor om de kwaliteit van commissarissen te verhogen, het vaststellen van profielen voor commissarissen van alle overheidsentiteiten en het aanleggen van een register van gekwalificeerde/ ervaren bestuurders;
- Het bevorderen van integraal werken tussen alle ministeries en niet alleen op de hoogste niveaus;
- Werken aan het afbreken van de historische verzuiling van ministeries en meer aansturing op output en vastgelegde prestatiecriteria in plaats van op strikte compliance. Kwaliteitsverhoging wordt een vast onderdeel van de beleidsplannen van alle ministeries en andere overheidsinstanties;
- Het oprichten van een Klachten Centrale Overheid waar op een laagdrempelige manier klachten over het functioneren van de overheid kunnen worden ingediend;
- Het invoeren van een klokkenluidersregeling binnen de overheid en aan de overheid gelieerde instellingen.



AD 3. HET INTRODUCEREN VAN SMART GOVERNMENT

Binnen het geheel van de SMART aanpak wilt de PAR graag modern denken en handelen invoeren op alle beleidsgebieden. De overheid zal daarin dan ook zelf een voorbeeldfunctie moeten gaan spelen en zal er dus een moderniseringsslag uitgevoerd moeten worden. Dit door onder meer gebruik te maken van bestaande raamwerken en kennis met als doel het creëren van een overheidsapparaat dat efficiënter, transparanter, consistent en betrouwbaar is.

Dit is niet alleen essentieel voor het vertrouwen van de burgers in hun overheid, maar ook voor de economie en het investeringsklimaat (zie ook hoofdstuk 2). Om te komen tot een SMART government zal de PAR de volgende concrete acties uitvoeren:

- Het waar mogelijk digitaal faciliteren van alle interacties tussen burgers en de overheid oftewel alle transacties met de overheid vanuit uw luie stoel thuis. Hierbij moet gedacht worden aan de mogelijkheid van het stellen van vragen per e-mail en deze snel per e-mail beantwoord krijgen;
- Het digitaal voorhanden maken van vergunningprocedures en zorgen dat deze consequent en transparant worden toegepast;
- Het digitaal instellen van procedures om in beroep te kunnen gaan tegen ambtelijke besluiten;
- Het koppelen van (opgeschoonde) basisregistraties van onder meer de Burgerlijke Stand (Kranshi), de Belastingdienst en de SVB;
- Het bewerkstelligen van meer inspraak voor groepen burgers bij beleidsinitiatieven die hen rechtstreeks raken. Een goed raamwerk hiervoor wat al door 70 landen gesteund wordt is Open Government. U kunt hier meer over lezen (in het Engels en Spaans) op: <http://www.opengovpartnership.org/about/opengovernment-declaration>.



Hoofdstuk 2. Economische Groei en Welvaart

Met een gemiddelde groei van het BBP van 0,1% per jaar, zit de economie van Curaçao de facto al decennia vast en onder de maat. We lopen achter op de eilanden om ons heen. De oorzaken hiervoor zijn legio en uitgebreid onderzocht en beschreven in vele rapporten. Het meest recentelijk rapport is het zeer uitgebreide TAC rapport uit 2013. Een interessant gegeven uit het TAC rapport is dat economische groei een aangelegenheid hoort te zijn van de voltallige regering en niet van één ministerie. De PAR kan zich volledig vinden in deze stelling. Met PAR in de regering zullen wij dit dan ook duidelijk communiceren en zorgen dat elk ministerie wordt afgerekend op haar bijdrage aan ons economisch succes. Immers zonder economische groei blijft de status quo bestaan en komt er geen extra geld binnen om alle problemen aan te pakken waarvoor wij gesteld staan.

Het is verder belangrijk te melden dat voor de PAR economische groei een middel is en geen doel op zich. Uiteindelijk gaat het om welzijn voor alle inwoners. En welzijn meet men niet alleen met financiële welvaart, maar ook met goede scholen, goede gezondheidszorg, een gevoel van veiligheid etc. En om te meten hoe wij wat betreft ons welzijn ervoor staan moeten we deze kunnen meten. De PAR staat ervoor open om in dit kader innovatieve en internationaal aanvaardbare meetinstrumenten c.q. meetlatten te gebruiken zoals de Human Development Index, de SocialProgress Index, de Better Life Index en/of de Gross National Happiness Index. Hierdoor wordt het niet allen mogelijk onze eigen ontwikkeling in welzijn te volgen, maar wordt het ook mogelijk onszelf effectief te vergelijken met andere landen en vooral landen in de regio.

Om invulling te geven aan de visie van de PAR voor Curaçao willen we ons op het gebied van economische groei en welvaart richten op drie speerpunten:

- 1. Het realiseren van groei vanuit onze eigen krachten;**
- 2. Het wegnemen van obstakels;**
- 3. Het stimuleren van innovatie**

AD 1. HET REALISEREN VAN GROEI VANUIT ONZE EIGEN KRACHTEN

Economische groei zal gehaald kunnen worden in de sectoren die potentie hebben om te groeien. De PAR zal hierbij de volgende concrete acties uitvoeren:

- Het verder ontwikkelen van onze toeristische industrie door het gericht verder implementeren van het strategisch masterplan voor toerisme;
- Het gericht versterken van de logistieke sector door de versnelde ontwikkeling van lucht en zeehavengebieden. Hierbij speciale aandacht voor het Schottegat, Bullenbaai en het luchthavengebied (Airport City) Het verder vergroten van de mogelijkheden van het DAMEN-traject door het aantrekken van complementaire diensten aan de scheepindustrie naast scheepsreparatie zoals bijvoorbeeld het strippen/afbreken/recycleren van afgeschreven schepen;



- Het ontwikkelen en omvormen van Curaçao tot een ‘connectivity hub’ voor diensten door bijvoorbeeld specialistische kennis aan te bieden om als tussenpersoon en facilitator op te treden bij handel tussen Europa, Zuid-Amerika en China;
- Het stimuleren van export van diensten door lokale kenniswerkers te stimuleren ook buiten de landsgrenzen hun diensten aan te bieden alsook externe kenniswerkers aantrekken. Hierbij kan gedacht worden aan Curaçao als thuisbasis voor dienstverlening aan de wereld (Service from Curaçao)’;
- Het stimuleren van kleinschalige lokale industrie gericht op de export. “Made in Curaçao” moet een bekende kreet worden om trots op te zijn. Bij kleine industrie zullen wij lokale MKB ondernemers steunen met kennis, contacten, training, expertise en fiscale instrumenten om meer internationale markten aan te boren. Het Koninkrijk biedt hierbij een goede basis;
- Het stimuleren van landbouw door het verbouwen van een veelheid van de gewassen die wij dagelijks consumeren. Via landbouw zullen wij minder afhankelijk zijn van andere landen voor de voedselvoorziening en kunnen we deviezen besparen. Met moderne irrigatietechnieken zijn nieuwe terreinen te ontsluiten voor landbouw. En in gekoelde kassen is het prettiger werken. Er zal een marktmechanisme worden opgezet voor de coördinatie tussen vraag en aanbod (o.a. via termijncontracten). Het grootste voordeel is dat deze sector op relatief korte termijn veel werkgelegenheid kan bieden aan minder geschoold personeel;
- Het verhuizen van de verantwoordelijkheid voor landbouw, veeteelt en visserij (het oude LVV) van het ministerie van GMN naar het ministerie van Economische Ontwikkeling.

AD 2. HET WEGNEMEN VAN OBSTAKELS

Als we het hebben over het wegnemen van obstakels dan hebben we het letterlijk over het elimineren van alle obstakels aan de kant van de overheid en haar diensten die een ondernemer c.q. investeerder in de weg staan om succesvol te kunnen ondernemen. Dit zowel bij het opstarten alsook tijdens het leven van de onderneming. De befaamde ‘red tape’ dat zijn oorsprong heeft in de verwerkingscapaciteit en kwaliteitsniveau van het ambtelijk apparaat moet in het belang van de economie fors worden bestreden.

Het overheidsapparaat dient efficiënt, transparant, consistent en betrouwbaar te zijn. De PAR zal hierbij concreet de volgende acties uitvoeren:

- Het mogelijk maken dat bedrijven sneller opgestart kunnen worden. Voor wat betreft het ambtelijk apparaat houdt dit in dat er meer centraal moet worden geregistreerd, meer digitaal moet worden gedaan, minder vergunningen nodig zijn, minder stappen moeten worden genomen en er een hoger rendement is;
- Het her-evalueren van het huidige vergunningenbeleid en het afschaffen van dat wat ontwikkeling tegenhoudt. Hierbij moet worden overgestapt van protectionisme naar meer marktwerking;
- Het fiscaal aantrekkelijker maken om lokaal een klein bedrijf te starten middels een startersaftrek. Dit instrument kan ook naar verhouding ingezet worden voor bijvoorbeeld jonge ondernemers, ondernemers die altijd netjes zich aan hun verplichtingen hebben gehouden



gedurende een periode alsook op ex-ondernemers waar het in het verleden niet is gelukt weer de kans geven om het ondernemen opnieuw te proberen;

- Het versnellen van de afgifte van tijdelijke werkvergunningen voor buitenlandse deskundigen/technische experts;
- Het koppelen van de salarissen van ambtenaren aan prestatiebeoordelingen;
- Het bieden van trainingsmogelijkheden en duidelijke functieprofielen met competentie eisen aan het ambtenarenapparaat;
- Het zorgdragen dat de overheid goed bereikbaar is en dit vooral digitaal. Elk contact met een functionaris van de overheid moet laagdrempelig zijn. Daarbij hoort transparantie in de voorwaarden en het proces voor het verkrijgen van een vergunning of een ander ambtelijk besluit. Of het nu gaat om een afspraak voor het vernieuwen van een paspoort of het indienen van een bouwvergunning;

AD 3. HET STIMULEREN VAN INNOVATIE

Innovatie of vernieuwing heeft betrekking op nieuwe ideeën, goederen, diensten en processen. Innovatie kan plaatsvinden binnen organisaties maar ook binnen bredere - sociale - verbanden. Het proces van innoveren (innovatieproces) omvat het geheel van menselijke handelingen gericht op vernieuwing (van producten, diensten, productieprocessen, etc.). In dit kader wil de PAR als invulling van de SMART aanpak het innovatief denken en handelen blijvend stimuleren als een basis voor het verkrijgen van economische groei. Binnen de realiteit van dit eiland zal innovatie vooral toepasbaar zijn bij het verlenen van diensten in een internationaal verband. De PAR zal voor wat betreft innovatie concreet de volgende acties uitvoeren:

- Het samen met de bestaande universiteiten en hogescholen op het eiland faciliteren van 'Transnational Education' initiatieven wat buitenlandse studenten naar Curaçao trekt. Hierdoor kan Curaçao uitgroeien tot een kennis hub. De kennis hub krijgt invulling door meer onderzoeksfaciliteiten te creëren voor universiteiten en door samenwerkingsverbanden te zoeken en te stimuleren met buitenlandse instellingen, zoals nu bijvoorbeeld al het geval is in het onderzoeksgebied 'Marine Biology' waar Carmabi goed werk doet;
- Het stimuleren van innovatieve toeristische activiteiten zoals het organiseren van meer festivals zoals North Sea Jazz en andere culturele activiteiten daaromheen beter afstemmen, aansturen en faciliteren;
- Het stimuleren van innovatieve ideeën omtrent het revitaliseren van de binnenstad (wonen, werken, winkelen, uitgaan, etc.). De binnenstad moet aantrekkelijker worden voor private investeringen bijvoorbeeld door instellen van een tax & duty-free zone;
- Het stimuleren van innovatieve ideeën voor wat betreft een moderne benutting en uitbating van onze free zones zodat deze weer een rol van betekenis worden voor onze economie;
- Het ondersteunen en het bieden van kansen aan bedrijven met innovatieve ideeën die werkgelegenheid en welvaart scheppen. Dit bijvoorbeeld door het steunen van goede ondernemingsplannen door het overnemen van een deel van het risico, het bieden van gedeelde werkplekken met goede internetverbindingen en coaching tijdens het ondernemingsproces. Dit vooral gericht op jonge ondernemers;



- Het aantrekken/faciliteren van een constante aan ‘digital nomads’ (jonge kenniswerkers, consultants, schrijvers, artiesten etc.) die geen vast woonadres hebben en die overal ter wereld werken zolang er goede internetfaciliteiten;
- Het starten en/of incentiveren van nieuwe opleidingscentra op gebieden als de informatietechnologie (waaronder ook de makers van “apps”), de filmindustrie, de creatieve sector en de maritieme sector (ook onder water dus bijvoorbeeld gericht op koraalriffen);
- Het maximaal benutten van onze natuurlijke bronnen zon, zee en wind om groene energie op te wekken. Een hierdoor op termijn lagere en stabielere stroomprijs zal een grote bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van ons land voor investeerders;
- Het produceren van energie door gecontroleerde verbranding van de afval die wij produceren alsook de afval die wij in het verleden hebben geproduceerd in hebben opgeslagen;
- Het opzetten van een Centraal Planbureau zodat plannen en beleidsvoornemens van de overheid doorberekend kunnen worden op hun (macroeconomische) gevolgen voordat ze uitgevoerd worden;
- Het op innovatieve wijze versterken en complementeren van de consumentenbelangenbehartiging door naast bestaande kanalen een vereniging van consumenten te ondersteunen.



Hoofdstuk 3. Onderwijs, Vorming, Sport en Cultuur

Onderwijs, vorming, sport en cultuur zijn onderdelen van de integrale educatie van een volk. Educatie is van belang voor het kunnen functioneren binnen een maatschappij. Educatie begint al in een vroeg stadium. PAR wil haar beleid voortzetten om aandacht te blijven geven aan zowel voorschoolse, schoolse en algemene educatie van de inwoners van Curaçao. Met de toenemende globalisering, digitalisering en informatisering in een hoog tempo van de wereldmaatschappij en de daarmee gepaard gaande dynamiek in sociaal-maatschappelijke processen, blijft er ongeacht de leeftijd, een noodzaak om te blijven leren. Als land moeten we meegaan met deze wereldwijde trends. Ook wij hebben te maken met de vergrijzing en het steeds sneller ‘gedateerd’ worden van vaardigheden. Dit versterkt de noodzaak tot levenslang leren om verdere en betere invulling te kunnen geven aan een modern Curaçao.

Om onze visie voor een modern en SMART Curaçao te realiseren is de onderwijssector essentieel. Daarin zullen we echter het een en ander moeten veranderen. In de periode 2007-2010 zijn er al diverse hervormingen ingezet, maar deze zijn vaak onvoldoende doorgevoerd gezien de diverse knelpunten die wij anno 2016 kunnen waarnemen. De hervormingen vragen om een evaluatie met de partners in het onderwijs vanuit het motto: ‘school maak je samen’. Dit om de nodige aanpassingen mogelijk te maken om jongeren zoveel mogelijk voor te bereiden op hun toekomst.

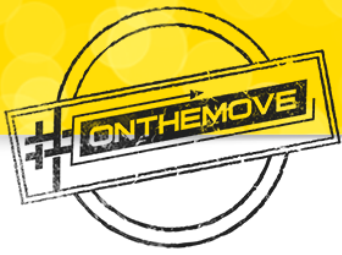
Het huidige stelsel voldoet om meerdere redenen niet volledig. Er zijn te veel drop-outs (35.5% CBS 2011), onvoldoende aansluiting op de arbeidsmarkt (reden waarom KBB, het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Bedrijfsleven werd opgericht om bij te dragen aan een betere verhouding tussen de vraag op de arbeidsmarkt en het aanbod), en er is te weinig aandacht op scholen voor mens-vormende aspecten. De studiematerialen zijn vaak niet meer van deze tijd, niet altijd digitaal voorhanden en/ of in een taal die of de leerling, of de leerkracht, of beiden, onvoldoende beheersen. De infrastructuur waarmee gewerkt moet worden loopt in verschillende gevallen achter op moderne normen. En tot slot zijn veel ouders (soms noodgedwongen) onvoldoende betrokken bij de educatie van hun kinderen.

Om invulling te geven aan de visie van de PAR voor Curaçao willen we ons op dit gebied onderwijs, vorming, sport en cultuur gaan richten op drie speerpunten:

- 1. Het hervormen van onderwijs en vorming;**
- 2. Het versterken /herinvoeren van technisch gericht onderwijs;**
- 3. Een bewegend Curaçao stimuleren.**

AD 1. HET HERVORMEN VAN ONDERWIJS EN VORMING

Onderwijs en vorming zijn dynamische processen die continu in ontwikkeling zijn. PAR is voorstander van een hervorming op educatiegebied waarmee meerdere vliegen in één klap geslagen worden. Bij deze onderwijshervorming moeten we rekening houden met de nieuwe informatie- en kennismaatschappij van deze eeuw. Deze nieuwe maatschappij vraagt immers om specifieke vaardigheden. Deze vaardigheden zijn door het OECD zijn samengebondeld tot de ‘21st Century Skills’. De gedachte



hierachter is simpel, realistisch alsook praktisch. Om namelijk in pas te kunnen lopen met de nieuwe ontwikkelingen in de kennismaatschappij moet de jeugd de juiste competenties, vaardigheden en attitudes worden bijgebracht met aandacht voor onder andere creativiteitsontwikkeling.

Het bijbrengen van de de '21st Century Skills' aan de jeugd zijnde één van de hervormingen zal een grote impact hebben op onze maatschappij. PAR wil dit namelijk bereiken middels het invoeren van middagprogramma's op alle scholen, dus zowel in het Funderend Onderwijs, het VSBO alsook op het HAVO/VWO. Dit zal gaan volgens het volgende concept:

- Leerlingen krijgen een gezonde lunch op school;
- Ouders hoeven niet meer af en aan te rijden halverwege de werkdag;
- Op school is er opvang gegarandeerd tot tenminste vijf uur 's middags;
- Het middagprogramma zal niet worden begeleid door de bestaande (ochtend) leerkrachten, tenzij een aantal van hen zich daarvoor aanmeldt;
- In het middagprogramma komt er aandacht voor veel meer creatieve en vormende thema's;
- Naast 'huiswerkbegeleiding' (huiswerk wordt afgeschaft, want dat wordt op school gemaakt) komt er een aanbod van activiteiten op gebieden als muziek, drama, gymnastiek, themagerichte buitenlessen en maatschappijleer/filosofie. De bedoeling daarvan is om de creativiteit, het innovatieve vermogen, de sociale vaardigheden, de communicatievaardigheden, het kritisch denkvermogen en het empathisch vermogen van de jeugd te versterken om meer betekenis te geven aan hun toekomst;
- De huidige nadruk op kennis uit het hoofd leren zal worden vervangen door het aanleren van de vaardigheid om informatie op te zoeken, te evalueren en te combineren. Tevens wordt expliciet aandacht gegeven aan aspecten als vrijheid, democratie en fundamentele rechten van ieder mens zodat ook de volgende generaties begrijpen hoe belangrijk het is om deze aspecten te waarderen, te beschermen en te verdedigen.

Door deze nieuwe aanpak, dat gefaseerd zal worden ingevoerd, worden er niet alleen extra banen gecreëerd voor o.a. bevoegde leerkrachten en andere beroepsgroepen, maar richten we ook onze scholen in op het produceren van breed (sociaal en emotioneel) gevormde, kritische en zelfstandig denkende jonge burgers. De kosten worden deels terugverdiend door een (geleidelijke) terugval in benodigde fondsen voor criminaliteitsbestrijding en sociaal werkers. En tot slot zal deze onderwijshervorming een grote ontlasting betekenen voor éénoudergezinnen die nu al reeds één derde deel van alle gezinnen vormen.

De vraag naar 21st Century skills heeft niet alleen een impact op onze jeugd, maar op de hele maatschappij. Dit betekent dat er ook duurzame mogelijkheden moeten worden ingevoerd om ook volwassenen en ouderen te kunnen voorzien van de nodige competenties. Dit kan via onlineopleidingen in een digitale leeromgeving. Onderwijs digitaliseert, globaliseert en flexibiliseert steeds meer en digitale leeromgevingen zijn een essentieel vehikel geworden om kennis over te dragen.



Concrete actiepunten die dit speerpunt van onderwijshervorming ondersteunen zijn:

- Het breed inzetten van digitale lesmiddelen (zoals tablets);
- Het verbeteren van de ICT infrastructuur om digitale lesmiddelen te kunnen toepassen alsook deze te beveiligen tegen diestal. Hierbij moet gedacht worden aan betrouwbare internet met genoeg bandbreedte, ICT helpdeks, beveiligde lokalen op de scholen, extra middelen voor de extra stroomgebruik, extra middelen voor de benodigde software alsook goede backup faciliteiten;
- Het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden van onderwijzend personeel, en bijscholingsmogelijkheden voor leerkrachten (o.a. vanwege de digitale ontwikkelingen);
- Het aanpassen van de nieuwe exameneisen havo/vwo conform de verscherpte exameneisen om aansluiting op het vervolgonderwijs en de kwaliteit van het onderwijs te garanderen. In verband hiermee moet ervoor worden gezorgd dat de voorwaarden worden gecreëerd om de rekentoets mogelijk te maken bij het eindexamen havo/vwo;
- Het scheppen van de de voorwaarden opdat leerlingen zich beter kunnen voorbereiden op het voortgezet onderwijs, onder andere door veranderingen in het beleid m.b.t. eindexamens van het FO en het opnemen van rekentesten;
- Het verhogen van de kwaliteit van de lerarenopleidingen (LOFO en 2egraads);
- Het bieden van meer opties aan ouders en scholen voor wat betreft instructietaal onder andere door meer gewicht te geven aan het Engels;
- Het werken met iets meer decentrale budgetten (vrij besteedbare lumpsum per school);
- Het vaststellen van een maximaal bedrag dat scholen voor voortgezet onderwijs mogen vragen als ouderbijdrage;
- Het geven van extra ondersteuning aan scholen met relatief veel (nieuwe/regionale) migrantenkinderen;
- Het evalueren van het studiefinancieringsbeleid en vooral het terugbetalingsbeleid van Curaçao rekening houdende met het aandeel van Nederland. Een studieschuld in Nederland mag niet een onoverkomelijk obstakel worden dat onze jonge afgestudeerden ervan weerhoudt om terug te keren;
- Het opstellen van een 'braingain' beleid voor jonge afgestudeerden door aantrekkelijke terugkeer en verblijfsvoorwaarden te creëren;
- Het bevorderen van de mogelijkheid dat de universiteit een regionaal onderwijscentrum wordt om zo studenten aan te trekken die bijdragen aan de kosten;
- Het bevorderen van de mogelijkheid dat het Engels de instructietaal wordt op de universiteit om deze te internationaliseren.

AD 2. HET VERSTERKEN / HERINVOEREN VAN TECHNISCH GERICHT ONDERWIJS

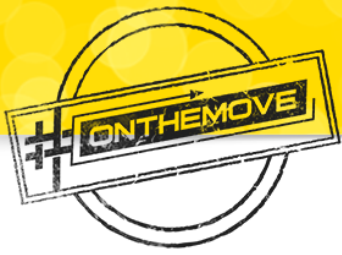
De behoefte aan 21st Century Skills heeft belangrijke consequenties voor ons onderwijssysteem op alle niveaus. Dit vraagt om ontwikkeling en aanpassing van bestaande curricula en competenties om tegemoet te kunnen komen aan de kenniseconomie van deze eeuw. Maar we moeten ook niet de werkelijkheid uit het oog verliezen. Niet alle kinderen kunnen namelijk goed mee in het huidige



onderwijssysteem. Dit betekent dat gewerkt moet worden aan de herinvoering van technisch gericht onderwijs. Dit in de trant van wat vroeger de ambachtsscholen en huishoudscholen waren. Wij hebben immers op Curaçao veel getalenteerde jongeren die simpelweg niet goed passen in het meer theoretische stramien. De PAR wilt daarom studies invoeren voor noodzakelijke praktische beroepen zoals kleermaker, loodgieter, lasser, metselaar, tegelzetter, schilder enz. In dit kader moeten er beslissingen genomen worden over de toekomst van Feffik. Daarnaast zullen er ook diverse bedrijfsscholen worden gefaciliteerd zoals bijvoorbeeld een bedrijfstrainingscentrum bij DAMEN dat opleidingen zal bieden voor o.a. de maritieme en de metallurgische sectoren.

Naast het aanbieden van technisch gericht onderwijs om een specifieke groep te dienen en te helpen naar een toekomst in onze samenleving, wilt de PAR ook aandacht vestigen op een groeiend fenomeen dat de internationaal de naam heeft gekregen van 'The Boy Problem'. Het blijkt hierbij dat de huidige methodes van onderwijs minder goed aanslaan bij jongens als bij meisjes. Ook Curaçao kampt net als veel andere landen met de uitdaging van een groeiend 'educatiegat' tussen het mannelijk en vrouwelijk geslacht. Het meest recente voorbeeld hiervan verwijst naar de afgestudeerden van de UoC. In totaal zijn er 286 bachelor- en 56 masterstudenten afgestudeerd verdeeld over vijf verschillende faculteiten. Hiervan was slechts 24% van het mannelijk geslacht hetgeen een alarmerend laag is. Dit vergt een nadere analyse en concrete beleidsombuigingen en initiatieven om het educatiegat te verkleinen. Concrete actiepunten die dit speerpunt van technisch onderwijs ondersteunen zijn:

- Het invoeren van ambachtsonderwijs, rekening houdend met de ontwikkelingen van de 21ste eeuw;
- Het vinden van een balans in het aantrekken van mannelijke leerkrachten om de feminisering van het onderwijs terug te dringen;
- De maximalisering van de participatie van ouders in het onderwijs. Dit houdt onder meer in het bij wet regelen van het recht op participatie van de ouders in het beleid van de school;
- Het optimaliseren van het funderend onderwijs (FO) door evaluatie en bijstelling van de inhoud en toepassing van de 8 educatiegebieden;
- Het evalueren van het VSBO en SBO en deze vervolgens optimaliseren;
- Het herintroduceren van voorzieningen om te garanderen dat leerplichtigen naar school (kunnen) gaan;
- Het verbeteren van het toezicht en begeleiding op de kwaliteit van het onderwijs tijdens het onderwijsleerproces (onderwijsinspectie);
- Het instellen van een Raad van Onderwijs en Arbeidsmarkt om de minister van onderwijs en de minister van arbeid van advies te dienen over belangrijke onderwerpen betreffende het onderwijs en de arbeidsmarkt;
- Het heroprichten van het Kenniscentrum Beroep & Bedrijf (KBB).



AD 3. EEN BEWEGEND CURAÇAO STIMULEREN

Beweging en sport zijn belangrijke pijlers voor de algemene vorming van de mens en kan veel persoonlijke effecten (ontspanning, beheersing, concentratie, persoonlijke ontplooiing etc) alsmede neveneffecten op nationaal niveau hebben zoals Uniciteit waarover later meer, een gezonder Curaçao, het internationaliseren van het product Curaçao en veel meer.

Er bestaat op dit moment geen duidelijk en effectief Sportbeleid. Bovendien valt de sportportefeuille nu onder 2 ministeries hetgeen zeer nadelig blijkt te zijn voor het beleid van alle organisaties en NGOs die zich met sport bezighouden. De Curaçaose bevolking en met name de jeugd heeft een erg lage actieve en passieve sportparticipatie. Het gevaar hiervan is een overgewicht onder de jeugd, hetgeen zeer recent door de FDDK , UoC, DOS en de Hogeschool van Arnhem is onderzocht. De meerderheid van de leerlingen in het funderend onderwijs beweegt nog te weinig. 80% van de jeugd voldoet niet aan de bewegingsnorm van minimaal vijf keer per week minstens een uur bewegen.

Benaderd vanuit zowel de persoonlijke als de nationale functie van sport zal PAR in de komende periode de volgende concrete actiepunten ondernemen:

- Het invoeren van een transparant en effectief sportbeleid;
- Het in een zo vroeg mogelijk stadium blijven stimuleren van beweging en sport. Te beginnen bij de voorschoolse educatie. Evaluatie van het huidige Curriculum en aanpassen waar nodig;
- Het in het regulier onderwijs verdere uitwerking en optimalisering van educatiegebied “Gezonde levensstijl en bewegingsonderwijs” om de jeugd meer kansen te bieden om te bewegen (uitbreiding van het aantal bewegingsuren);
- Het faciliteren van de verdere optimalisering van schoolsport;
- Het structureel aanpakken van agressie in de sport;
- Het in de verschillende buurten sportaccommodaties opknappen en synergetische effecten zoeken tussen de school en de buurt om de accommodaties optimaler te gebruiken;
- Het faciliteren van breedtesport en topsport, onder andere door investering in infrastructuur, materialen, educatie van sportbestuurders en coaches, en het mogelijk maken van participatie in meer regionale en internationale competities. Curaçao produceert een bovengemiddeld aantal topsporters per hoofd van de bevolking, die niet alleen een prima promotie van ons land in de wereld zijn maar vooral ook als rolmodellen dienen voor de jeugd;
- Het stimuleren van NGO’s om de bevolking van Curaçao meer te laten bewegen;
- Het invoeren van een Sport Lotto met als doel het steeds verder toegankelijk maken van sport, tot uiteindelijk gratis. (‘Deporte Gratis’). Andere alternatieven zijn het hervormen van de Landsloterij om grotere subsidies aan Sport en Cultuur mogelijk te maken, en de invoering van speciale heffingen op bepaalde producten speciaal geogmerkt ten gunste van subsidiering van sport en cultuur.



Korte termijn aanpak

De lage actieve en passieve sportparticipatie wordt veroorzaakt door een slecht sportaanbod, alsook een lage prioritering van sport aan de overheid. De jeugd dient meer gemotiveerd te worden, beginnende in het basisonderwijs. Daarnaast kunnen de verschillende Curaçaose topatleten en talenten als rolmodel een belangrijke rol spelen. De sportverenigingen in het algemeen hebben verschillende sportprojecten, maar hebben onvoldoende tijd en professionele ondersteuning om de lage sportparticipatie van de Curaçaose jeugd structureel te verbeteren.

Potentie Sportevenementen

Curaçao heeft vele mogelijkheden om meer (top)atleten van de regio aan te trekken, voor zowel trainingsstages als wedstrijden. Er worden echter te weinig regionale sportevenementen op Curaçao georganiseerd, om voldoende aandacht te krijgen. Met meer regionale sportevenementen is er een hogere 'air lift' en meer hotelbezetting, hetgeen allemaal bijdraagt aan de economie (sporttoerisme).

Uniciteit door bindende gemene delers (cultuur)

Curaçao heeft per 101010 haar autonome status verkregen binnen het Koninkrijk. Een nieuwe status waarbij onze constitutionele status is gewijzigd. Hiermee gepaard waren er ook wijzigingen op o.a. bestuurlijk, relationeel en cultureel gebied. Ingrijpende wijzigingen zoals deze vereisen een proces om de bevolking te mobiliseren voor het nieuwe nationaal belang, waarbij het accent moet worden gelegd op de onderlinge overeenkomsten, de continuïteit en uniciteit. Curaçao heeft de unieke mogelijkheid om de "Uniciteit in Diversiteit" te consolideren door het opstarten van een proces om onze gemeenschappelijke doelen te versterken. In de komende periode gaat PAR nadruk leggen op de processen en tradities (normen en waarden) die ons binden en om die te consolideren om onze verbondenheid te versterken.

PAR wil het creatief en innovatief vermogen van de bevolking stimuleren en zal zorgen voor een kunstacademie. Daarnaast zal het kunstcentrum worden versterkt en toegankelijker worden gemaakt omwille van een gezonde vrije tijdsbesteding. Daarnaast gaan wij onderzoek plegen naar de beste wijze om podiumkunsten in het algemeen te stimuleren.



Hoofdstuk 4. Veiligheid en Leefbaarheid

Veiligheid en leefbaarheid gaan hand in hand. Ze staan in directe relatie met elkaar. Spreek je over de één, dan spreek je vanzelf over de andere en omgekeerd. Is je omgeving niet veilig, dan is dezelfde omgeving ook niet leefbaar. En voor wat betreft veiligheid gaat het op Curaçao de laatste jaren helemaal mis. Onze veiligheid in al z'n aspecten staat overal onder druk. Dit of het nou gaat om de veiligheid thuis, op het werk, in het verkeer, in het milieu of bij de etenswaren die we consumeren. Alles staat onder druk. Nieuws over gewapende overvallen is tegenwoordig aan de orde van de dag. Huizen en bedrijven, ouderen en zwakkeren, niks en niemand lijkt meer te worden gespaard. Kort geleden werden 4 mensen tegelijk bij Berg Altena in koele bloeden doodgeschoten. Ook de veiligheid in het verkeer staat onder druk. De vele auto-ongelukken elke dag en per capita het relatief hoog aantal dodelijke slachtoffers per jaar wijzen op een onveilig verkeer. Actueel is ook de veiligheid van de lucht die we inademen. Ook deze staat onder druk. Hele wijken met sporen van groene aanslagen wijzen op een luchtkwaliteit die niet meer veilig te noemen valt. En zo kunnen we wel een tijd doorgaan.

Creëren en behouden van veiligheid en leefbaarheid in al haar aspecten is een kerntaak van de overheid. Die moet energiek worden opgepakt. De PAR is zich er hierbij van bewust dat het manco niet zit niet in de regelgeving. Er zijn afdoende regels en wetten die onze veiligheid zouden moeten garanderen. Het probleem zit 'm in de handhaving van deze regels en wetten. Daarom ook dat de PAR zich maximaal zal gaan inspannen om de handhaving van regels te institutionaliseren en het handhavingsapparaat te versterken. En waar nodig zullen de regels en het handhavingsbeleid ook verder worden afgestemd op de praktijk van het (wan)gedrag van de Curaçaose mens van tegenwoordig. Dit betekent een verschuiving naar meer 'lik-op-stuk' beleid. Immers, de PAR wil een Curaçao creëren waar elke burger zijn talenten optimaal kan ontwikkelen. Daarvoor moet diezelfde burger zich wel veilig voelen. Een gebrek aan veiligheid (en dus leefbaarheid) werkt verlamdend voor de ontwikkeling van ons eiland. Niet alleen voor burgers en ondernemers, maar ook voor toeristen, buitenlandse investeerders, stagiaires en andere groepen die hier wonen, leven en bijdragen aan onze economie.

Om invulling te geven aan de visie van de PAR voor Curaçao willen we ons op het gebied van veiligheid en leefbaarheid richten op drie speerpunten:

1. **Het handhaven van regels en wetten gebaseerd op 'zero - tolerance';**
2. **Het verbeteren en versterken van instanties die zich bezighouden met handhaving;**
3. **Het inzetten op het verbeteren van de verkeersveiligheid.**

AD 1. HET HANDHAVEN VAN REGELS EN WETTEN GEBASEERD OP ZERO-TOLERANCE

Welwillende Curaçaose burgers die zich dag in dag uit houden aan regels en wetten (zowel geschreven als ongeschreven) moeten weer hoop krijgen. De hoop dat we als collectief niet afglijden naar eenmaatschappij waar het je niet houden aan regels en wetten beloond wordt en langzaam maar zeker de normale gang van zaken wordt. Dit leidt namelijk naar anarchie en daar lijken we soms eng dicht bij te zijn. Als welwillende burgers schudden we steeds meer het hoofd en vragen we ons met stijgende



verbazing soms af waar het respect en ontzag voor regels en wetten is gebleven. Van motorfietsers die zonder helm rijden tot het achteloos dumpen van vuil in de mondi tot supermarkten die zich niet houden aan maximumprijzen en hygiëne-eisen tot politici die gewoon in functie blijven terwijl ze veroordeeld zijn van een strafbaar feit. PAR pikt dit soort excessen en deviant gedrag simpelweg niet langer en zal qua handhaving hard inzetten op een beleid van een 'zero-tolerance' op alle bestaande wetten en regels.

Concrete actiepunten die dit speerpunt van handhaving van regels en wetten ondersteunen zijn:

- Het inzetten van meer politie op straat die controlerende en handhavingstaken zichtbaar en overtuigend uitvoert. Dit zowel in preventieve als in repressieve zin. Waar nodig moeten elektronische instrumenten zoals cameratoezicht, digitale informatie in politieauto's etc. worden ingezet. Daarnaast moet de politie over ook meer lichtere voertuigen beschikken zoals (cross)motorfietsen, quads en fietsen. Ook zal het gebruik van drones moeten worden geïntensiveerd;
- Het samen met het openbaar ministerie invoeren van een systeem van snelrecht voor kleine overtredingen (lik op stuk). Dit zal de betrokkenen helpen zich goed te bedenken alvorens een misstap te begaan omdat de straf onmiddellijk ten uitvoer wordt gebracht;
- Het geven van intensieve aandacht van de kant van de politie voor het terugdringen van inbraken (in woning of bedrijf), overvallen, het gebruik van (gewapend) geweld. Ook moet er mankracht ingezet worden op het in kaart brengen van bendes, het ontmantelen van deze en het geweld tussen bendes onderling in de hand krijgen;
- Het voortzetten en intensiveren van de werkzaamheden van het 'afpakteam' dat functioneert onder leiding van het Openbaar Ministerie;
- Het gedegen opzetten van een Milieu-Inspectie Dienst met bijbehorende milieupolitie die met vergaande bevoegdheden milieuovertredingen aanpakt waaronder dumping van vuil en verontreiniging van de grond, zee en lucht;
- Het voortzetten van de lijn van streng optreden tegen illegale bouw, het illegaal afgraven van diabaas, illegaal dempen van kustgebieden en binnenwateren, het illegaal onttrekken van grondwater en het illegaal innemen van overheidsterreinen;
- Het controleren en fors aanpakken van bedrijven c.q. ondernemers die de gezondheid van burgers in gevaar brengen door producten en/of diensten te koop aan te bieden die niet voldoen aan wettelijke eisen;
- Het doen van onderzoek naar de mogelijkheid om aanvallen op toeristen te bestempelen als een aanval op een cruciaal economisch belang van Curaçao, en de straffen daarvoor met 50% te verhogen;
- Het stimuleren van initiatieven waarbij betrokken burgers (bijvoorbeeld per wijk) elkaar (en de autoriteiten) snel digitaal kunnen informeren bij incidenten;
- Het terugdringen van verkeersovertredingen (zie speerpunt nr. 3);



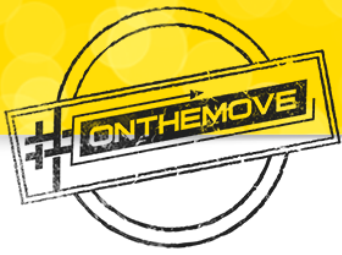
AD 2. HET VERBETEREN EN VERSTERKEN VAN INSTANTIES DIE ZICH BEZIGHouden MET HANDHAVING

Verschillende onder de overheid vallende instanties die gezamenlijk werken en waken over de veiligheid en leefbaarheid van onze burgers staan onder druk. Zo is bijvoorbeeld onze veiligheidsdienst (VDC) gedurende een periode na 2010 helaas controversieel in het nieuws geweest. In dit kader is het niet alleen uitermate belangrijk dat het respect en vertrouwen van de burgers in deze organisatie terugkeert, maar dat de veiligheidsdienst onder de loep wordt genomen en wordt verbeterd en versterkt zodat het weer professioneel en betrouwbaar in alle opzichten (lokaal en internationaal) kan functioneren. Verbetering en versterking is ook nodig in andere justitiële instanties, waaronder het Korps Politie Curaçao (KPC), het Openbaar Ministerie (OM), het Gemeenschappelijk Hof van Justitie en de Kustwacht. De PAR zal bij al deze instanties het voortouw nemen om deze instituten kritisch te ondersteunen teneinde hun functioneren te verbeteren. De in verschillende rapporten aangegeven aanbevelingen van de Raad voor de Rechtshandhaving geven hierbij goede handvatten. Daarmee bouwen wij voort op de voordelen die de consensus Rijkswetten op justitieel gebied ons land gebracht hebben. Concrete actiepunten die het speerpunt verbetering en verbetering en versterking van instanties die zich bezighouden met handhaving ondersteunen zijn:

- Het verhogen van de graad van integriteit van alle betrokken instanties zodat vooral het vertrouwen van de burger in deze instanties weer groeit;
- Het bevorderen door directe interactie tussen lokale en rijksinstanties voor het combineren van technologie en kennis. In dit kader pleiten wij voor het oprichten van een “criminal intelligence group” om effectief de binnenkomst van georganiseerde internationale criminaliteit en van illegale wapens in ons land te bestrijden;
- Het oprichten van een opleidingsinstituut voor Rechtshandhaving en Openbare Orde;
- Het investeren in de infrastructuur van de gevangenis en de politiecellen;
- Het verbeteren van interministeriële samenwerking bij het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling;

Extra aandacht is verder nodig voor het curatieve aspect in de aanpak van criminaliteit. Hierbij gaat het om het gevangeniswezen, reclassering en re-socialisering. Anders is het dweilen met de kraan open. Een mogelijk middel op dit terrein is het overnemen van het concept van zogenaamde ‘halfwayhouses’ ter ondersteuning van re-socialisering.

In het algemeen streeft PAR ernaar om zoveel mogelijk ondersteuning te geven aan sociaal zwakkeren om zo een afglijden naar de criminaliteit een halt toe te roepen. Dit door beter en beroepsgericht onderwijs, financiële ondersteuning voor zover de overheidsinkomsten dit toelaten en voldoende en betaalbare volkshuisvesting. Het uitgangspunt is versterking van de wijken om daar oplossingen te zoeken voor problemen met misdaad, werkloosheid, geweld, verslaving, schooluitval en jeugdzwangerschap. Het doel hiervan is uiteindelijk de vorming van een gemeenschap dat gelooft in vooruitgang op basis van werk, dat trots is op zijn land, dat kan meevoelen met andere mensen, dat zelfverzekerd is en om kan gaan met conflicten. Voor het behalen van het doel zal gericht gewerkt worden aan het versterken van de samenwerking en synergie van instituten die zich op de jeugd richten zoals internaten, de voogdijraad, de reclassering, de GOG, de gezinsvoogdij, het centrale meldpunt van de voogdijraad en de wijkpolitie. Ook zal er gericht gewerkt worden aan andere randvoorwaarden zoals



additionele recreatiemogelijkheden in de wijken, parkjes, kinderspeelplaatsen en buurtcentra met (digitale) faciliteiten voor jong en oud;

In het kader van de verbetering en versterking van instanties die zich bezighouden met handhaving, vindt de PAR, naast alle bovengenoemde punten, het ook nodig om het huidige toelating- en uitzettingsbeleid te evalueren. Dit vooral ingegeven vanuit het sociaal/economisch aspect ervan.

In de evaluatie komt in ieder geval aandacht voor:

- De status van ongedocumenteerde, doch veelal op Curaçao geboren kinderen, die na jaren school geen schooldiploma kunnen krijgen;
- Processen om 'illegale' kinderen van formele documentatie te voorzien en tevens gezinshereniging mogelijk te maken;
- Het simpeler en sneller maken van tijdelijke werkvergunningen voor hooggekwalificeerde buitenlandse werknemers;
- Het vernieuwen van het migratiebeleid gericht op het aantrekken van specifieke doelgroepen van kennis en servicewerkers. Dit met verschillende doelen onder meer bevolkingsgroei, economische groei, het leggen van een bredere basis voor de houdbaarheid van ons sociaal sociale zorgstelsel alsook het ondersteunen van sectoren waarin behoefte is aan arbeidskrachten die niet op Curaçao gevonden worden;
- Gekoppeld aan migratie ook het ontwikkelen van voor integratie en sociale cohesie;
- Het significant verlagen van de leges voor het verlengen van een toeristisch verblijf (tot maximaal 90 dagen);
- Het verkleinen van de groep illegalen die in het grijze circuit werkt waardoor fiscale en sociale premies worden ontlopen;
- Het additionele beschermen van de mensenrechten van migranten. Het gaat om het tegengaan van mensensmokkel en mensenhandel, uitbuiting van werknemers, kinderrechten (IVRK), het recht op identiteit (IVRK) en het recht op gezinshereniging (EVRM).

AD 3. HET INZETTEN OP HET VERBETEREN VAN DE VERKEERSVEILIGHEID

Zoals eerder vermeld staat de veiligheid van het verkeer op Curaçao al jaren onder druk. De vele auto ongelukken elke dag en per capita het relatief hoog aantal dodelijke slachtoffers per jaar wijzen op een onveilig verkeer. Ook verzekeraars geven aan dat de 'blikshade' hier naar verhouding een veelvoud is van andere landen. Dit ligt niet alleen aan de soms ondoordachte infrastructuur, maar vooral aan het gedrag in het verkeer. Te hard rijden, onverantwoord inhalen, het rijden door rood licht en het rijden onder invloed van alcohol is aan de orde van de dag. Ook het onverzekerd rijden of het rijden met minderjarigen aan het stuur komt steeds vaker voor. Dit alles leidt tot onnodig menselijk leed en materiele schade.

De laatste jaren is er een inhaalslag geweest in het verbeteren van de infrastructuur (o.a. drempels) en zijn er bijvoorbeeld op verschillende gevaarlijke kruisingen rotondes gebouwd. De PAR is van mening dat deze lijn van verbetering van de infrastructuur moet worden voortgezet. Er moeten daarnaast regelmatig, effectief en rigoureuze controles worden uitgevoerd om onverantwoord en onverzekerd



rijgedrag te voorkomen. Dit om de bonafide deelnemer aan het verkeer te beschermen en te belonen voor correct gedrag.

Concrete actiepunten die het speerpunt verbeteren van de verkeersveiligheid ondersteunen zijn:

- Het doen van doorlopende verkeerscontroles (o.a. op alcohol, wapens, drugs, documentatie en rijgedrag), flitscamera's voor rijden door rood licht;
- Het aanpassen van de wet opdat de eigenaar van het kenteken aansprakelijk is voor verkeersovertredingen;
- Het institueren van beleid waarbij het verplicht wordt om bij grove verkeersovertredingen opnieuw het rijexamen af te leggen tot zelfs het intrekken van het rijbewijs;
- Het invoeren van een waarborgfonds ter dekking van de kosten van ongelukken veroorzaakt door automobilisten die niet hebben voldaan aan hun verplichting om een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering te sluiten;
- Het op continue basis voeren van campagnes in de media ter stimulering van een goed en verantwoord rijgedrag;
- Het oprichten van een Verkeersautoriteit die actief gevraagd en ongevraagd de overheid bijstaat in advisering over verkeersveiligheid.



Hoofdstuk 5. Sociale Zaken en Armoedebestrijding

Iedere inwoner van Curaçao heeft recht op een menswaardig bestaan. Daar staat de PAR voor. De zwaksten in onze maatschappij moeten kunnen rekenen op steun van de sterkere schouders. Solidariteit en een duurzame samenleving van betrokken burgers is onderdeel van onze visie. Om daar te komen hebben we nog een weg te gaan als land. De kloof tussen arm en rijk is groot. De stagnerende economie en daaraan gepaarde werkeloosheid leidt steeds vaker tot uitzichtloze situaties die mensen belemmert om volwaardig deel te nemen aan de gemeenschap. Import van armoede uit de regio verergert het probleem. Het aandeel van personen onder de armoedegrens bedroeg volgens het CBS in 2011 25,1%.

Door de mogelijke komst van het Chinese staatsbedrijf Guandon Zengron zal versnelde economische groei en de daarbij komende groei in werkgelegenheid een gedeelte van dit probleem de komende jaren gaan oplossen. Maar die groei op zichzelf is niet voldoende. Er is een integrale aanpak nodig onder andere via het onderwijs. Om het armoedeprobleem daadwerkelijk het hoofd te bieden moeten we allemaal aandacht geven aan meer betrokkenheid, meer saamhorigheid, een meer uniforme nationale identiteit en vooral meer solidariteit. Solidariteit tussen generaties, tussen werkenden en niet werkenden, arbeidsgeschikten en arbeidsongeschikten en tussen mensen van allerlei opleidingsniveaus en van diverse afkomst. Er moet weer begrip komen voor elkaars standpunt zodat het sociaal ondersteunen van elkaar niet zozeer wordt ervaren als last, maar meer wordt gezien en ervaren als een collectief gebeuren om als samenleving vooruitgang te boeken.

Het kan in dit verband niet meer zo zijn dat sommige sociaal zwakkeren structureel vastzitten in armoede en dus structureel beslag leggen op middelen. Het kan ook niet meer zo zijn dat sociaal zwakkeren het nagenoeg onmogelijk wordt gemaakt om uit de armoede te groeien door bijvoorbeeld tekortschietend onderwijs. Mensen hebben hulp nodig om hun bestaan draaglijk te maken en de middelen krijgen zich omhoog te kunnen werken. Slechts zij die daadwerkelijk niet de veerkracht bezitten en niet toegerust zijn om hun plek op de arbeidsmarkt te vinden, moeten op de solidariteit van de samenleving kunnen blijven rekenen.

Om invulling te geven aan de visie van de PAR voor Curaçao willen we ons op het gebied van sociale zaken en armoedebestrijding richten op drie speerpunten:

- 1. Het voortzetten van bestaande en het opstarten van nieuwe werkgelegenheidstrajecten;**
- 2. Het ondervangen van de grootste sociale struikelblokken zijnde huisvesting, opvoeding, financiën, familierelaties en voorlichting over voeding;**
- 3. Het vergroten van de kennis en inzicht in en over de leefwereld van de jeugd en jongeren op Curaçao.**

AD 1. HET VOORTZETTEN VAN BESTAANDE EN HET OPSTARTEN VAN NIEUWE WERKGELEGENHEIDSTRAJECTEN

Voor het ondervangen van de huidige stand van de werkeloosheid (vooral onder jongeren), kan simpelweg niet langer gewacht worden op het aantrekken van de economie. De overheid zal in actie



moeten komen en vanuit een sociale bril mensen voor een bepaalde afgebakende periode aan het werk moeten zetten. De PAR wil hierbij niet simpelweg een gesubsidieerde baan creëren die de werkeloze een inkomen verschaft, maar - naast het menselijk aspect van meedoen in de maatschappij – de aangeboden baan vooral gebruiken als middel om de werkeloze de nodige vaardigheden bij te brengen om weer succesvol de arbeidsmarkt op te kunnen. Deze werkgelegenheidstrajecten zullen ontplooid worden in de sectoren veiligheid, onderhoud, landbouw, veeteelt en visserij, toerisme, kunst en cultuur en de bouw (het opknappen van sociale en potentieel sociale woningen).

AD 2. HET ONDERVANGEN VAN DE GROOTSTE SOCIALE STRUIKELBLOKKEN

Volgens het ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW) geeft een QuickScan over het jaar 2013 aan dat de belangrijkste problemen binnen de samenleving liggen op het gebied van huisvesting, opvoeding van kinderen, financiën en familierelaties. Binnen het ministerie zal er alles aan moeten worden gedaan om deze problemen inzichtelijk te maken, de diepere oorzaken te zoeken en creatieve oplossingen te bedenken voor de korte en langere termijn.

Concrete actiepunten die het speerpunt ondervangen van de grootste sociale struikelblokken ondersteunen zijn:

- Het introduceren van hoogbouw binnen de mix van bouwstijlen als het aankomt op sociale huisvesting;
- Het herverdelen van het scala aan sociale woningen en deze herinrichten naar sociale starterswoningen op huurbasis, doorstroomwoningen op huurbasis en doorstroomwoningen op koopbasis en deze basis in de toekomst gebruiken als leidraad voor het toewijzen van sociale woningen aan de beoogde doelgroep;
- Het diepgaand inventariseren van leegstaande ooit bewoonde huizen (ruim 5000 volgens de Census CBS 2011) en deze, dan wel in samenwerking met de eigenaren indien dat niet de overheid is, opknappen en leefbaar maken ten behoeve van sociale huisvesting;
- Het trainen en coachen van gezinnen op het gebied van opvoedvaardigheden met thema's als familiewaarden, budgetteren, voeding, levensstijl, gebruik van anticonceptie en rechten en plichten binnen een democratische rechtsstaat. Dit vanuit het ministerie van SOAW samen met de relevante NGO's;
- Het aanbieden van saneringstrajecten waarbij mensen met onoverkomelijke schulden niet belanden in een uitzichtloze situatie alsook de problematiek rondom 'loansharks' structureel aanpakken;
- Het aanbieden van een scala aan cursussen waarbij mensen leren budgetteren en financieel verantwoorde beslissingen nemen.

AD 3. HET VERGROTEN VAN DE KENNIS OVER DE LEEFWERELD VAN DE JEUGD

Het derde speerpunt betreft de toenemende kloof tussen de groep jongeren waarmee het goed gaat en de groep jongeren waarmee het minder goed gaat. Er dreigt steeds meer een isolement van de groep



waar het niet goed mee gaat. Deze isolering is gevaarlijk want deze groep jongeren wordt op deze manier een makkelijke prooi voor de georganiseerde misdaad. De effecten hiervan zien we al jaren op Curaçao. Bepaalde groepen jongeren zijn daarbij zodanig ‘verhard’ en al op jonge leeftijd actief in de harde criminele wereld, dat deze bijna geen andere levensstijl meer kunnen aannemen. De PAR onderkent dit en wil daarom daadwerkelijk actie ondernemen zodat we ten eerste de toestroom tot deze groep een halt kunnen toeroepen. Hierbij kunnen we voortbouwen op het lopende Nationaal Jeugd Actieplan. Naast deze speerpunten zijn voor de PAR de volgende acties gewenst op het gebied van sociale zaken en armoedebestrijding:

- Het invoeren van wetgeving voor een minimum verplicht bedrijfspensioen. Een stelsel met aanvullende pensioenen sluit beter aan bij de arbeidsmarkt van de 21ste eeuw waarin mensen later met pensioen gaan, vaker van baan veranderen en vaker als zelfstandige werken. Dit zal ervoor zorgen dat werknemers een pensioen krijgen en dus niet alleen aangewezen zullen zijn op hun AOV. Thans vervallen vele werknemers in armoede als zij met pensioen gaan;
- Het heropenen van de nachtopvang voor verslaafden bij FMA in Willemstad;
- Het invoeren van verplichte cursussen en sollicitatieplicht voor onderstand trekkers in sectoren waar arbeid nodig is zoals toerisme en technische vakken;
- Het formuleren van een immigratiebeleid dat duidelijk is voor zowel de aanvrager als de behandelaar en daarbij erop toezien dat de immigratie de behoeften van onze economie aanvult zonder de toegang van lokale werkenden tot de arbeidsmarkt te belemmeren;
- Het mogelijk verhogen van de onderstand en het minimumloon koppelen aan de groei van de economie;
- Het doorlichten en activeren van Fundashon Kas Popular(FKP) om beter te voldoen aan haar taak om volkswoningen te bouwen en te onderhouden;
- Het verder opzetten van ambulante zorg en beschermd wonen voor gehandicapte personen;
- Het voeren van controle op de kwaliteit van de zorg in woon-zorgtehuizen voor ouderen en ondersteuning van organisaties van ouderen in de buurten;
- Het opzetten van programma’s voor versterking van de jeugd zoals jeugdtelevisie en een raad voor jongeren (jongerenklankbord);
- Het opzetten van een Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst (SIOD) die belast wordt met (fraude) onderzoek binnen gesubsidieerde instellingen, bij individuele subsidies alsook bij handhaving in het kader van de bijstandswet;
- Het in het leven roepen van een eenheid gespecialiseerd in het opsporen en bestrijden van (arbeids)uitbuiting, mensenhandel en mensensmokkel.



Hoofdstuk 6. Infrastructuur en Logistiek

Om een duurzaam evenwicht te realiseren tussen wonen, werken, vervoer, natuur en ontspannen is verdere aandacht voor ruimtelijke ordening op Curaçao noodzakelijk. Om invulling te geven aan de visie van de PAR voor Curaçao willen we ons op het gebied van infrastructuur en logistiek richten op drie speerpunten:

1. **Het verbeteren van de mobiliteit op het eiland;**
2. **Het beter benutten van onze lucht – en zeehavens;**
3. **Orde terugbrengen bij volkshuisvesting en ruimtelijke ordening.**

AD 1. HET VERBETEREN VAN DE MOBILITEIT OP HET EILAND

De laatste jaren maken we een inhaalslag voor wat betreft ons wegennet en die lijn zetten wij voort. Dit moet echter wel onderdeel zijn van een breder infrastructuurplan waarin er rekening wordt gehouden met het feit dat de uitbreiding van de verstedelijking de nodige infrastructuur vereist om de toename van de bevolking te omvatten en economische groei te faciliteren.

Op het gebied van mobiliteit wil de PAR innoveren. Het openbaar vervoer kan beter, moderner en vooral efficiënter. Wij hebben concrete plannen op het gebied van mobiliteit waaronder een andere indeling van de buslijnen zodat mensen veel minder vaak hoeven over te stappen om van de ene naar de andere wijk te komen (zonder Willemstad aan te doen). Dit plan wil PAR in goede dialoog met de betrokkenen (o.a. ABC en de chauffeurs van de middelgrote en kleine bussen) verder uitwerken en gefaseerd invoeren. Dit mobiliteitsplan is onderdeel van een groter geheel voor o.a. de ontsluiting van Bándabou. Bándabou is te lang achtergesteld geweest en moet meer voorzieningen krijgen zoals brandweer, politie, apotheken, huisartsenpraktijken etc. Tevens is het wenselijk om een tweede toegangsweg aan te leggen (ruwweg parallel aan de huidige weg naar Westpunt) zodat bij een calamiteit op die weg niet gelijk het halve eiland onbereikbaar is en het economische en sociale leven stil komt te liggen.

AD 2. HET BETER BENUTTEN VAN ONZE LUCHT EN ZEEHAVENS

Het goed functioneren van onze zeehaven en luchthaven is cruciaal voor onze economie. Er liggen daarnaast ook nog aanzienlijke groeimogelijkheden in deze havengebieden met ruimte voor nieuwe ondernemingen. PAR zal in dit kader verder werken aan masterplannen voor o.a. de ongebruikte terreinen rondom het Schottegat en rondom Hato en ontwikkelaars c.q. investeerders aantrekken die daar werkgelegenheid kunnen creëren. Daarnaast onderkennen wij ook de grote potentie van Bullenbaai, zeker na 2019. Voor dit specifiek gebied willen wij de mogelijke scenario's goed in kaart brengen om de beste keus te maken voor de lange termijn voordelen voor Curaçao. Voor onze binnenwateren is er op een milieuvriendelijke manier winst te behalen met het aantrekken van megajachten die hier gestationeerd kunnen worden. En voor onze lange termijnvisie voor Curaçao is een spoedige terugkeer naar FAA-niveau 1 certificering voor onze luchtvaartautoriteit essentieel. Dat gaat hand in hand met de plannen voor de uitbreiding van onze internationale luchthaven, waarbij zelfs



ruimtevaart tot de mogelijkheden behoort. Verder gaan wij door met de ontwikkeling van Curaçao als overslagpunt voor koopwaar en vracht.

AD 3. ORDE TERUGBRENGEN BIJ VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Volkshuisvesting is een beladen thema als we kijken naar misstanden zoals duizenden illegale woningen terwijl er tegelijk duizenden mensen al jaren op een wachtlijst staan om een woning van FKP te krijgen en er ruim 5000 huizen leeg staan te vervallen, vaak door disputen over onverdeelde boedels. PAR keurt illegale woningbouw sterk af. De wet en regelgeving voor deze beleidsgebieden is over het algemeen wel op orde, maar ook hier ontbreekt het ons weer aan handhaving. De PAR zal in dit kader beginnen met het aanzienlijk versterken van de mankracht bij het ministerie van VVRP zodat die zich na de nodige trainingen op deze problemen kunnen storten. Concrete acties die de speerpunt volkshuisvesting en ruimtelijke ordening ondersteunen zijn:

- Het opstellen van een plan voor het inhalen van de achterstand in woningbouw en het aanpakken van de wachtlijsten bij de FKP;
- Het op een slimme manier bundelen van de huisvesting van overheidsdiensten in zoveel mogelijk monumenten in plaats van in panden die van particulieren gehuurd worden. Zo'n bundeling levert een besparing van huurkosten op en een verhoogde efficiëntie;
- Het geven van extra aandacht voor openbare werken onder meer door het snel herstellen van beschadigd straatmeubilair zoals verkeersborden en het onderhouden van publieke stranden;
- Het handhavend optreden tegen illegaal geplaatste reclameborden;
- Het ons houden aan bestaande regels en dus een grondige evaluatie houden van het EOP (Eilandelijk Ontwikkel Plan) dat al jaren geleden had moeten gebeuren. De wijzigingsprocedure voor een bestemmingswijziging moet flexibeler worden;
- Het zorgen dat de Stichting Monumentenzorg de nodige middelen ontvangt om haar taken weer adequaat uit te kunnen voeren. Dit is belangrijk voor het behoud van ons nationale erfgoed en voor stimulering van het toerisme.



Hoofdstuk 7. Gezondheidszorg, Milieu en Natuur

Er is veel ontevredenheid over onze gezondheidszorg. De algemene perceptie is dat er lange wachttijden zijn, er een gebrek aan aandacht is voor de individuele patiënt en dat de kosten niet in verhouding staan tot de kwaliteit van de behandeling. Uiteraard willen we allemaal meer welzijn (kwaliteit van leven) hetgeen in hoge mate wordt beïnvloed door het niveau van volksgezondheid. Toegankelijke, kwalitatief goede verantwoorde zorg en een gezond leefmilieu zijn basisrechten van elke burger. Het is wel een uitdaging om die te blijven realiseren, zeker met een vergrijzende bevolking. De PAR is ervan overtuigd dat iedereen een bijdrage kan leveren aan een optimale volksgezondheid binnen de middelen die we hiervoor beschikbaar hebben. Daarmee bedoelen we niet alleen de overheid, maar ook de maatschappelijke rol van bedrijven, religieuze instellingen, preventieve en eerstelijns geneeskunde, sportverenigingen, onderwijsinstellingen en sociaal maatschappelijk werkers. Met ons allen dienen wij hiervoor onze verantwoordelijkheid te nemen.

Net als op andere gebieden ziet de PAR ook op het gebied van gezondheidszorg veel mogelijkheden die we ontleen aan het deel zijn van het Koninkrijk. Zo is de PAR voorstander van een samenwerkingsregeling op Koninkrijksniveau met aspecten als centrale inkoop van medicijnen, kennisdeling, gezamenlijk wetenschappelijk onderzoek en afspraken over medische specialisaties per eiland. Om invulling te geven aan de visie van de PAR voor Curaçao willen we ons op het gebied van gezondheidszorg, milieu en natuur richten op vier speerpunten:

1. **Het doen aan holistische preventie;**
2. **Het faciliteren van meer participatie van relevante actoren die de volksgezondheid beïnvloeden;**
3. **Het bewerkstelligen van een toegankelijke en betaalbare zorg met bijdrages van alle burgers naar draagkracht;**
4. **Het zorgen voor handhaving op het gebied van natuur en milieu.**

AD 1. HET DOEN AAN HOLISTISCHE PREVENTIE

Holistische preventie is een cruciaal component van het gezondheidsbeleid. Daarvoor is nodig dat er meer proactieve handhaving/naleving van voorschriften komt op het gebied van leefmilieu, infrastructuur, risicobeheersing en toxiciteit. Door doelgericht en tijdig te handelen kunnen verschillende ziektebeelden aanzienlijk ingeperkt worden. Denk maar aan de rol van omgevingsfactoren (bv. milieuvervuiling en broedplaatsen voor muggen) en leefstijlgewoontes (voeding en beweging). Ook het geestelijk welzijnsaspect verdient aandacht (bv. stress op het werk of vanwege een onveilige leefomgeving). Een holistische preventie aanpak wordt bevorderd en ondersteund door controle en sancties op naleving van wetten en voorschriften op het gebied van leefmilieu en bewustwording van de bevolking van (on)gezonde leefgewoonten.



Concrete acties die het speerpunt holistische preventie ondersteunen zijn:

- Het bevorderen van toegang tot betaalbare gezonde voeding en het doen van onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van een vorm van heffing op ongezonde voeding (zoals suiker in frisdranken);
- Het bevorderen van informatiecampagnes om een gezonde levensstijl te stimuleren. Dit zowel qua voeding als qua lichaamsbeweging.

AD 2. HET FACILITEREN VAN MEER PARTICIPATIE VAN ACTOREN IN DE GEZONDHEIDSZORG

Met participatie wordt bedoeld de mate waarin de nodige actoren betrokken zijn bij het samenstellen van beleid. Het is van belang dat alle actoren die betrokken zijn samen dezelfde weg bewandelen. In de gezondheidszorg staat de patiënt centraal. Dit kan de patiënt alleen merken wanneer deze zich gehoord voelt door bijvoorbeeld belangenbehartigingsinstanties voor patiënten. In dit kader wilt de PAR dan ook een zorgautoriteit oprichten die onder meer verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving in de zorg in termen van rechtmatigheid en doelmatigheid alsook proactief inzet op gedrag en gezondheid. Een verdere patiëntgerichte focus kan bevorderd worden door een autonome zorginspectie en door harmonisering van de informatie & communicatie technologie systemen van de diverse actoren in de zorg. Een specifiek punt is uitbreiding en verbetering van de zorg in woon-zorgtehuizen voor ouderen. Onder andere door meer ondersteuning van de instituten die zorg dragen voor de opleiding van de werkenden in deze zorg.

AD 3. HET BEWERKSTELLIGEN VAN EEN TOEGANKELIJKE EN BETAALBARE ZORG

Iedereen wil de juiste zorg op het juiste moment kunnen krijgen en tegen een betaalbare prijs. Hierbij moeten we ook stilstaan bij de zorgbehoeftes van de ouderen en de mindervaliden. Wel moeten wij als samenleving ons er bewust van worden dat geneeskundige zorg niet gratis kan zijn. Voor het verkrijgen van goede en betaalbare zorg dienen wij met ons allen evenredig en naar draagkracht bij te dragen in de kosten en in de beheersing van die kosten. Lukt die beheersing niet dan is het huidige niveau van de zorg op termijn niet te handhaven, laat staan te verhogen. Een deel van de oplossing ligt in het terugdringen van de zogeheten grijze economie, waar belastingen en premies niet worden afgedragen. PAR zal zich hiervoor inzetten. Andere concrete acties die het speerpunt toegankelijkheid en betaalbaarheid ondersteunen zijn:

- Het werken aan een consensus tussen alle stakeholders om de kosten van de gezondheidszorg te beheersen en toch de kwaliteit en duurzaamheid te borgen. Op zijn minst moeten er afspraken worden gemaakt over de samenstelling van het pakket van de basisverzekering, de uitvoeringsstructuur, juridische voorwaarden, verdeling van de markt en de beste manier om de bestaande schulden te saneren;
- Het sterk aansturen van de kwaliteit van de zorg via regelgeving en een goed functionerend inspectie- en toezichtstelsel;



- Het samen met belangengroepen opmaken van een urgentieplan om de leefsituatie en de zorg voor mensen met een fysieke of geestelijke handicap te verbeteren. De toegankelijkheid van openbare gebouwen voor mensen met een handicap verbeteren;
- Het instellen van een eerstehulp telefoonlijn voor geestelijke gezondheidszorg;
- Het herinvoeren van marktwerking in het huidige basisverzekeringsstelsel door toelating van meerdere concurrerende aanbieders. Er komt een basispakket dat voor eenieder gelijk is, onafhankelijk van de verzekeraar. Zorgvraag die de basisverzekering overstijgt kan particulier of via een aanvullende verzekering bekostigd worden, maar wordt dus niet vergoed vanuit de sociale fondsen. In het basispakket komt uiteraard alle noodzakelijke zorg zoals o.a. huisartsen, specialistische en ziekenhuiszorg en noodzakelijke medicijnen.

AD 4. HET ZORGEN VOOR HANDHAVING OP HET GEBIED VAN MILIEU EN NATUUR

Een belangrijke factor voor de bevordering van de volksgezondheid is de kwaliteit van het milieu. Wij moeten de aanhoudende verontreiniging van de lucht, ons water en ons land (de natuur) zoveel mogelijk voorkomen en de bestaande vervuiling terugbrengen. Hiervoor moeten bestaande wetten en regels beslist en met harde hand worden toegepast. Daarnaast moeten sommige regels worden aangescherpt. In dit kader is het belangrijk om het departement voor milieuhygiëne opnieuw op te zetten en te reorganiseren zodat het haar taken van toezicht, inspectie en handhaving adequaat kan uitvoeren. Onderdeel daarvan is aanpassing van de bestaande wetgeving zodat het departement het noodzakelijk autonome gezag heeft om haar werk te doen.

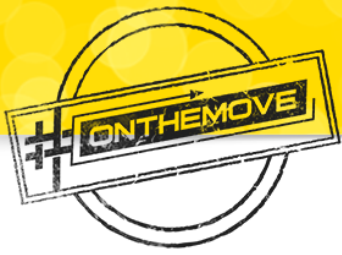
Wij kunnen natuurlijk niet over het milieu praten en zwijgen over de Isla raffinaderij (en de BOO) en de onacceptabele luchtverontreiniging die daar vanuit gaat. Aan de ene kant vertegenwoordigt de raffinaderij direct en indirect meer dan 2000 banen die wij niet verloren willen zien gaan. Aan de andere kant is de huidige situatie niet acceptabel.

Nu echter dat de onzekerheid over de toekomst van de raffinaderij na 2019 voor een groot deel is opgelost door de reële komst van het Chinese staatsbedrijf Guandong Zengron, is het zaak dat reeds nu hard wordt ingezet op handhaving van de huidige wet en regelgeving (waaronder uitstootgrenzen) zodat ook de nieuwe mogelijke exploitant van de van de raffinaderij zich hieraan houdt.

- Het invoeren van faciliteiten ter bevordering van recyclage van glas, plastic, papier, blik en ander materiaal om zo de hoeveelheid afval die de gemeenschap produceert te verminderen. Denk bijvoorbeeld aan gescheiden afvalinzameling bij woonhuizen;
- Het opzetten van een wetsvoorstel op het verbod van invoer of productie van schadelijke (niet afbreekbare) stoffen zoals 'styrofoam' (bakjes en bekertjes) alsook een verbod op dunne plastic tasjes (ook wel bekend als 'T-shirt bags') die o.a. bij minimarkets worden meegegeven;
- Het verbeteren van het rioleringsstelsel om vervuiling van de zee en de stranden te vermijden. Hieronder valt ook het verbeteren, onderhouden, en wellicht uitbreiden van de rioolwaterzuiveringsinstallaties;



- Het opzetten van een structureel en lange termijn watermanagement plan. Ons grondwater bijvoorbeeld is een waardevol goed wat we moeten beschermen. Hiernaar moeten uitgebreide studies worden gedaan. Onze dammen en rooien moeten goed onderhouden blijven zodat er ook minder (schaars) regenwater naar zee vloeit en er meer opgevangen wordt ten behoeve van bijvoorbeeld landbouw;
- Het bevorderen van dierenwelzijn onder meer door subsidie voor het dierenasiel en het doen van voorlichtingscampagnes over onder meer sterilisatie van zwerfdieren. Verder moeten er een aantal mensen aangesteld worden voor het monitoren en handhaven van de regelgeving tegen dierenmishandeling;
- Het gedegen opzetten van een Milieu-Inspectie Dienst met bijbehorende milieupolitie die met vergaande bevoegdheden milieuovertredingen aanpakt waaronder dumping van vuil en verontreiniging van de grond, zee en lucht.



Hoofdstuk 8. Financieel Beleid

Na lange tijd hebben wij als land al een paar jaar een sluitende begroting. De beschamende aanwijzing vanuit de Rijksministerraad in de tijd van kabinet-Schotte (2010 – 2012) is daarmee gelukkig ook opgelost. Mede dankzij de consensus rijkswet en het College Financieel Toezicht (CFT) hebben we nu gezonde overheidsfinanciën. Gezonde en stabiele overheidsfinanciën zijn essentieel om alle andere beleidsdoelstellingen van de overheid mogelijk te blijven houden. Deze lijn van stabiele openbare financiën zetten wij als PAR door, maar er zal er wel iets creatiever mee moeten worden omgegaan. De ruimte voor beleidsinitiatieven kan niet simpelweg de uitkomst zijn van de berekening “Inkomsten minus ambtenarensalarissen en SVB-tekorten” Kortom er moet meer beleidssturing in de andsbegroting komen.

De beste manier om de omvang van die begroting te vergroten - en dus ruimte te creëren voor vele noodzakelijke hervormingen in zorggebieden en voor sociale initiatieven - is door meer belastingen binnen te krijgen. Meer belastingopbrengsten zal voortkomen uit het beter innen van de belastingen aan de ene kant alsook het bewerkstelligen van economische groei aan de andere kant. Economische groei leidt namelijk tot meer banen en dus meer inkomsten uit omzetbelasting, loonbelasting en winstbelasting. Om invulling te geven aan de visie van de PAR voor Curaçao willen we ons op het gebied van financieel beleid richten op drie speerpunten:

- 1. Het voeren van een gezond financieel beheer;**
- 2. Het hervormen van belastingen en de belastingdienst;**
- 3. Het verhogen van de capaciteit van begrotingsuitvoering.**

AD 1. HET VOEREN VAN EEN GEZOND FINANCIËEL BEHEER

Als land hebben wij het geluk dat wij via de rijkswetten goedkoop geld kunnen lenen via Nederland. Het betreft de zogenaamde ‘lopende inschrijving’ waarmee we het nieuwe ziekenhuis financieren. Dit moet echter niet leiden tot een verslapping van de begrotingsdiscipline. Naast de rentelastnorm willen wij dan ook de schuldquote als formeel criterium invoeren. Dat betekent dat onze nationale schuld niet meer mag bedragen dan een bepaald percentage van ons Bruto Binnenlands Product. De richtlijn is 40%. Willen we meer lenen, dan moeten we of eerst wat hebben afgelost of de economie moet gegroeid zijn. Ontwikkelingshulp als inkomstenbron is er zo goed als niet meer. Wat we wel kunnen en willen doen is veel meer gebruik maken van de mogelijkheden van Europese subsidies. Er was tot voor kort erg weinig kennis over het aanboren van die Europese subsidies, maar dankzij de waarnemend Gevolmachtigd Minister van de PAR in Den Haag zijn we daar nu veel beter op voorbereid.

Eén van de knelpunten qua financieel beheer is het feit dat er onvoldoende inzicht is in de financiële risico's van overheidsentiteiten die uiteindelijk op de belastingbetaler afgewenteld worden. Dit komt door een gebrek aan handhaving en transparantie. Jaarrekeningen moeten gewoon op tijd worden vastgesteld, zowel van het Land als van haar entiteiten. Achterstanden moeten worden weggewerkt en bestuurders en commissarissen moeten hiertoe ook daadwerkelijke druk (zoals sancties) ervaren.



Concrete acties die het speerpunt financieel beheer ondersteunen zijn:

- Het opzetten van een meerjarige planning en begroting rekening houdend met de beschikbare middelen en mogelijkheden;
- Het maandelijks publiceren van inkomsten en uitgaven van de overheid in kranten en op de centrale overheidswebsite. Dit in het kader van een transparante overheid;
- Het versterken van onze financiële instituties zoals het departement van financiën, de algemene rekenkamer en de belastingdienst voortzetten (de rekenkamer heeft in 2015 een groot deel van haar werkzaamheden niet kunnen uitvoeren);
- Het besparen van kosten door overlappende stichtingen die subsidies ontvangen samen te voegen;
- Het doorzetten van plannen voor verlaging van de kosten van water en elektriciteit;
- Het besparen van kostendoor meer efficiënte centrale huisvesting van overheidsorganen;
- Het sluiten van meer fiscale verdragen met de nadruk op Latijns Amerika zodat Curaçao kan functioneren als trampoline tussen Europa en Latijns Amerika.

AD 2. HET HERVORMEN VAN BELASTINGEN EN DE BELASTINGDIENST

Eén van de aandachtspunten in ons fiscaal stelsel is dat wij voortdurend moeten bewaken concurrerend te blijven met omringende landen en onszelf toetsen aan bijvoorbeeld de OECD normen. Er bestaan al informele groepen die de minister van Financiën hierin bijstaan en adviseren. PAR wil dit graag formaliseren door de oprichting van een 'Fiscal Advisory Board' waarin verschillende stakeholders zitting hebben. Voor het heffen, innen en controleren van belastingen kent de overheid meerdere organisaties zoals de Landsontvanger, de Inspectie der Belastingen en de BAB. Deze hebben ook weer raakvlakken met de SVB en met de Douane. Dit alles is niet meer van deze tijd waarin processen door digitalisering optimaal georganiseerd dienen te zijn. De PAR zal werken aan verdere integratie van al deze fiscale organen met gekoppelde systemen, versimpelde processen en met uiteindelijk een betere en sneller dienstverlening naar u, de burger. Digitaal, online en met apps.

De belastingen zijn de voornaamste inkomstenbron van de overheid. Daarom moet het belastingstelsel eenvoudig zijn en zo begrijpelijk mogelijk voor de burgers. Ons belastingstelsel moet gericht zijn op de volgende doelstellingen:

- Het stimuleren van de burgers om te werken en te sparen;
- Het creëren van een ruimere basis zodat de belastingdruk kan dalen (de algemene lasten wordend dan over meer belastingbetalende burgers verdeeld);
- Het minimaliseren van de mogelijkheden om de belastingen te ontduiken en verbetering van het controlesysteem;
- Het vereenvoudigen van het belastingstelsel om de inning gemakkelijker te maken en minder druk te leggen op de overheidsorganisatie. De Inspectie der Belastingen en de Landsontvanger dienen verregaand geautomatiseerd te worden en samengevoegd te worden;



- Het evalueren van het systeem van motorrijtuigenbelasting en alternatieven bestuderen als het afschaffen van stickers en de inkomsten daaruit verdisconteren met de benzine- en dieselprijzen. Dit scheelt administratieve rompslomp en jaarlijkse wachtrijen (wat gelijk staat aan verloren arbeidsproductiviteit).

AD 3. HET VERHOGEN VAN DE CAPACITEIT VAN BEGROTINGSUITVOERING

Zoals gezegd moet er meer beleidssturing komen in de landsbegroting. Maar daarmee zijn we er nog niet. Plannen is één ding, uitvoeren een tweede en daar schort het vaak aan. De uitvoeringscapaciteit voor projecten op de kapitaaldienst moet omhoog. Daarvoor zijn onder andere hervormingen nodig in het ambtelijk apparaat, zoals beschreven in hoofdstukken 1 en 2.



Hoofdstuk 9. Verbondenheid met de Wereld

Ondanks onze positie als klein autonoom land in het Caribisch gebied, is Curaçao nog altijd een toevluchtsoord voor burgers uit veel grotere en machtige landen uit onze regio. Ondanks het gegeven dat onze economie achtergebleven, hebben wij voor velen nog steeds een aantrekkelijke levensstandaard, sociale infrastructuur en mogelijkheden voor mensen om vooruit te komen.

In feite hebben wij dit te danken aan de banden met het Koninkrijk. Deze brengen ons onder andere bescherming tegen externe en interne bedreigingen, samenwerking, deskundigheid en ondersteuning, een betrouwbaar rechtssysteem en toegang tot Europa en tot Europese handelsmogelijkheden en subsidies. Daarvan moeten wij goed gebruik maken, trots op onze eigen kwaliteiten, maar zonder complexen die ons verhinderen ondersteuning te aanvaarden waar wij die nodig hebben.

Ook moeten wij onze banden met de andere landen in de omgeving blijven versterken om zo regionaleconomische en culturele samenwerking te bevorderen. Curaçao heeft altijd haar geografische ligging, infrastructuur en talenkennis weten te gebruiken om diensten te verlenen aan andere landen, hetzij op het gebied van olieraffinage, scheepsreparatie, vrachtdistributie, financiële diensten en natuurlijk toerisme. Wij willen blijven fungeren als een brug tussen Latijns Amerika, het Caribisch gebied, Europa en de Verenigde Staten, gebruik makend van onze banden met verschillende regio's en landen en tegelijk als deel van het Koninkrijk met bijzondere banden met de Europese gemeenschap. Ook hierbij moeten wij efficiënter gebruik maken van het netwerk van internationale contacten en ambassades van het Koninkrijk.

Belangrijk is om ons weer open te stellen om actief zaken te doen met het buitenland, waar onze deviezen vandaan moeten komen. En in die zin bedoelen we *alle* buitenland – met de moderne mogelijkheden van het internet is de hele wereld een potentiële afnemer, in het bijzonder voor diensten die wij vanaf hier via het internet kunnen (gaan) leveren. Laten we ook niet de diaspora vergeten – er zijn vele Curaçaoënaars in het buitenland die Curaçao een warm hart toedragen, wellicht (nog) niet willen terugkeren, maar wiens expertise erg nuttig kan zijn bij het ontwikkelen en promoten van Curaçao.

BLIK OP DE WERELD.

Ons speerpunt qua internationale betrekkingen is het verruimen van onze blik op de wereld. Het komt nog te vaak voor dat sommige inwoners Curaçao beschouwen als het middelpunt van de wereld en dat zijn we natuurlijk niet. Negeren van mondiale trends doet ons ook op achterstand komen en kan zelfs gevaarlijk zijn. Denk onder andere aan de vluchtelingenproblematiek, maar ook aan economische kansen in de toenemende globalisering. Zo kunnen wij bijvoorbeeld onszelf etaleren als niet alleen een vakantiebestemming, maar ook een fijne plek om te komen wonen van waaruit bijvoorbeeld kenniswerkers online hun diensten aan de wereld kunnen leveren en tegelijkertijd deviezen voor Curaçao genereren. Enige concrete actiepunten die dit speerpunt ondersteunen zijn:



- De versterking van onze deelname aan regionale Caribische organisaties zoals ACS, Caricom, OECS, ECLAC en PAHO;
- Het bevorderen van onze financiële dienstverlening door het sluiten van meer fiscale verdragen, verdragen voor uitwisseling van informatie en douaneverdragen zowel in onze Latijns Amerikaanse en Caribische regio als in andere delen van de wereld;
- Het nemen van alle noodzakelijke maatregelen opdat Curaçao als financieel centrum de internationale bepalingen nakomt om te vermijden dat andere landen ons land plaatsen op de zwarte lijst van landen die deze internationale bepalingen niet nakomen;
- Het actief organiseren van economische missies om handelsbetrekkingen en buitenlandse samenwerking overeenkomsten (zoals recentelijk getekend met Cuba) te intensiveren en investeringen aan te trekken vanuit veelbelovende gebieden en evaluatie van de resultaten;
- Het benutten van kansen die ontstaan zijn door de interesse van China in investeringen in de regio.